

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΟΑΠ/01/2019

Χρηματοδότηση ανέγερσης οινοποιείου στο πλαίσιο
υλοποίησης του Μέτρου ΕΠΣΑ 3α «Ενθάρρυνση της
επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της
ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο»

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ:

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ –
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

18 Οκτωβρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη.....	1
A. Εισαγωγή.....	3
B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	5
1. Σκοπός του ελέγχου.....	5
2. Μεθοδολογία.....	5
3. Ομάδα ελέγχου.....	6
Γ. Θεσμικό Πλαίσιο.....	7
Δ. Ευρήματα.....	8
1. Χαρακτηρισμός της αιτήτριας εταιρείας ως «προβληματική» κατά τη χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων.....	8
2. Αξιολόγηση επιλεξιμότητας του έργου.....	16
3. Παραχώρηση παράτασης από τον ανάδοχο για την ολοκλήρωση των επενδύσεων.....	23
4. Έκδοση Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής.....	27
5. Διαδικασία υποβολής προσφορών για σκοπούς αξιολόγησης του εύλογου χαρακτήρα των επιλέξιμων δαπανών.....	28
6. Εντοπισμός αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης του οινοποιείου.....	34

Σύνοψη.

Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης. Η Υπηρεσία μας διενήργησε δειγματοληπτικό έλεγχο σε πληρωμές που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου Εθνικού Προγράμματος Στήριξης Αμπελοοινικού Τομέα (ΕΠΣΑ) 3^α «Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο» του Εθνικού Προγράμματος Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα 2014-2018. Από τον πιο πάνω δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψε η ανάγκη διενέργειας επιπρόσθετου ελέγχου σε συγκεκριμένες αιτήσεις για τη χρηματοδότηση ανέγερσης οινοποιείου που υποβλήθηκαν από εταιρεία, κατά την 5^η, 6^η και 7^η Προκήρυξη του υπό αναφορά Μέτρου και που αφορούσαν σε συνολικό ποσό επιχορήγησης ύψους €2.201.084.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν από τη διερεύνηση του θέματος συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Δεν αξιολογήθηκε η οικονομική κατάσταση της εταιρείας για σκοπούς εξακρίβωσης εάν αυτή ενέπιπτε στον ορισμό της «προβληματικής επιχείρησης» κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των τριών αιτήσεων συμμετοχής, έτσι ώστε να τεκμηριωθεί η επιλεξιμότητά της για χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής του Μέτρου. Επισημάνθηκε ότι, με βάση τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί, η αιτήτρια εταιρεία κατά την ημερομηνία υποβολής των τριών αιτήσεων συμμετοχής της θα έπρεπε να είχε χαρακτηριστεί ως «προβληματική» κατά την έννοια των σχετικών κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών και συνεπώς οι αιτήσεις της θα έπρεπε να είχαν απορριφθεί.
- Ελλιπής αξιολόγηση της σκοπιμότητας των χώρων του έργου κατά το στάδιο αξιολόγησης της επιλεξιμότητας της αίτησης για χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης. Επισημάνθηκε ότι τα αρχιτεκτονικά σχέδια του έργου κατεδείκνυαν ότι το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης των καλυμμένων και ακάλυπτων χώρων του έργου θα εξυπηρετούσε υπηρεσίες οι οποίες δεν σχετίζονται με την οινοποίηση και δεν προνοούνται στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Μέτρου π.χ. χώροι υπνοδωματίων, spa και κολυμβητική δεξαμενή τα οποία εξυπηρετούν ιδιωτικούς σκοπούς, χώροι διαλέξεων γενικού περιεχομένου, χώροι εστιατορίου και κουζίνας και ακάλυπτοι χώροι για τη διοργάνωση κοινωνικών εκδηλώσεων.
- Έγκριση του τελικού αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου στο πλαίσιο της πρώτης αίτησης συμμετοχής, παρά το γεγονός ότι μέχρι την καθορισμένη καταληκτική ημερομηνία η οινοποιητική μονάδα δεν λειτουργούσε κανονικά και σύμφωνα με τον τρόπο που καθορίζεται στην πρώτη αίτηση συμμετοχής.
- Τροποποίηση των όρων του Μέτρου κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της κάθε Προκήρυξης με αφορμή σχετικά αιτήματα του δικαιούχου με αποτέλεσμα να προκύπτει άνιση μεταχείριση των αιτητών. Ως συνέπεια των εν λόγω τροποποιήσεων, η αίτηση της εταιρείας για χρηματοδότηση της κατασκευής του οινοποιείου στο πλαίσιο της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου εγκρίθηκε, παρά το γεγονός ότι δεν είχαν εξασφαλιστεί οι απαιτούμενες άδειες οικοδομής εντός του χρονικού πλαισίου που προέβλεπαν οι όροι του Μέτρου πριν την τροποποίηση. Επίσης το έργο θεωρήθηκε επιλέξιμο για οικονομική επιχορήγηση, παρά το γεγονός ότι η ολοκλήρωση της κατασκευής του καθυστέρησε πέραν των δύο ετών, τα οποία αποτελούσαν το μέγιστο χρονικό διάστημα παράτασης σύμφωνα με τους όρους που ίσχυαν πριν την τροποποίηση.

- Παραλείψεις και παρατυπίες στη διαδικασία παραχώρησης παρατάσεων στον δικαιούχο για την υλοποίηση της επένδυσης.
- Ανορθόδοξη αξιολόγηση του εύλογου κόστους των κατασκευαστικών δαπανών του έργου αφού, κατά παράβαση των όρων του Μέτρου, δεν λήφθηκαν υπόψη οι δύο προσφορές που προσκομίστηκαν από τον αιτητή, οι οποίες αφορούσαν στα ποσά των €1.980.000 και €2.260.000, αντίστοιχα, με το δικαιολογητικό ότι, τα αρχιτεκτονικά σχέδια, βάσει των οποίων έγινε ο υπολογισμός των προσφορών, ενδέχεται να διαφοροποιηθούν κατά την εξέταση της Πολεοδομικής Άδειας, την οποία ο αιτητής δεν είχε, κατά το στάδιο εκείνο, ακόμη εξασφαλίσει. Επισημαίνεται ότι, το τελικό επιλέξιμο κόστος ανήλθε στα €2.593.200 και προέκυψε βάσει των επιλέξιμων τετραγωνικών μέτρων καλυμμένου χώρου επί της μέγιστης δαπάνης αναφοράς. Το ποσό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο από τα ποσά των προσφορών που προσκόμισε ο αιτητής για τις κατασκευαστικές εργασίες.
- Μη εφαρμογή της πρόνοιας του Μέτρου σύμφωνα με την οποία, στην περίπτωση ιδιοκατασκευής, όπου ο αιτητής αναλαμβάνει την υλοποίηση μέρους ή και του συνόλου των κατασκευαστικών έργων, είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε μέσω νομικού προσώπου, στο οποίο συμμετέχει και ο ίδιος ως μέτοχος ή ως μέλος της διεύθυνσης/διοίκησης, ως επιλέξιμη δαπάνη θα λογίζεται μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής. Από στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη φαίνεται ότι κατά την περίοδο κατασκευής του έργου (από 1.10.2015 μέχρι 31.5.2017), πρόσωπο το οποίο κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εργοληπτικής εταιρείας, στην οποία ο αιτητής ανέθεσε την ανέγερση του οινοποιείου, κατείχε επίσης και το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της αιτήτριας εταιρείας, γεγονός που καθιστά τις δύο εταιρείες ως συνδεδεμένες.
- Ανεπαρκής τεχνική αξιολόγηση για τον καθορισμό του επιλέξιμου κόστους των μηχανημάτων και εξοπλισμού στο πλαίσιο της δεύτερης αίτησης συμμετοχής της εταιρείας. Όπως διαπιστώθηκε, εγκρίθηκαν δαπάνες που διενεργήθηκαν για τις οποίες είτε δεν ακολουθήθηκε διαδικασία προσφορών είτε η διαδικασία προσφορών που ακολουθήθηκε δεν ήταν η ενδεδειγμένη, κατά παράβαση των όρων εφαρμογής του Μέτρου.
- Κατά την επιτόπια επίσκεψη της Υπηρεσία μας στις 12.7.2018 στο οινοποιείο, μας επιδείχθηκαν αρχαιότητες οι οποίες εντοπίστηκαν στον χώρο ανέγερσης του έργου. Η Υπηρεσία μας έθεσε στις 16.11.2018 το θέμα ενώπιον του Τμήματος Αρχαιοτήτων το οποίο μας πληροφόρησε ότι προώθησε ενέργειες για τη μεταφορά των εν λόγω αρχαιοτήτων στο Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λεμεσού και την κήρυξη της συγκεκριμένης τοποθεσίας που εντοπίστηκαν οι αρχαιότητες σε Αρχαίο Μνημείο.

Τα πορίσματα του ελέγχου, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολή μας στον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών για σχόλια και απόψεις, καθώς και για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

A. Εισαγωγή.

Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2003 (Ν.64(Ι)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Βάσει του υπό αναφορά Νόμου, οι σκοποί του Οργανισμού είναι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και από την Κυπριακή Δημοκρατία και κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του Οργανισμού, η πρόληψη και η πάταξη των ατασθαλιών σε σχέση με τη διαχείρισή τους και η ανάκτηση των ποσών, που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές και τα οποία χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Το Μέτρο ΕΠΣΑ 3^α «Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο» στοχεύει στην ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας μέσω της παροχής στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, υποδομές οινοποίησης ή/και εμπορίας οίνων, οι οποίες βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα στον οινοποιητικό κλάδο. Το Μέτρο περιλαμβάνεται στο ΕΠΣΑ 2014 - 2018, για το οποίο εγκρίθηκε συνολική κοινοτική χρηματοδότηση ύψους €23,2 εκ., σε σχέση με την περίοδο από 16.10.2013 μέχρι 15.10.2018. Σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση του Προγράμματος η κοινοτική χρηματοδότηση που αφορά στο Μέτρο ανέρχεται στα €8,4 εκ. Μέχρι σήμερα χρηματοδοτήθηκαν, στο πλαίσιο του Μέρου, πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερ. 6.5.2003 και με αρ. 2003/361/ΕΚ (Παράρτημα ΙΙ), με ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης το 40% των επιλέξιμων δαπανών. Το ποσό της ενίσχυσης χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων. Σύμφωνα με τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου 64(Ι)/2003, ο Οργανισμός συνήψε συμφωνία αναδοχής για το συγκεκριμένο Μέτρο με το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, που ίσχυε μέχρι τις 30.4.2014, δηλαδή μέχρι την 5^η Προκήρυξη του Μέρου. Μετά τη διάλυση του Συμβουλίου, η προώθηση και αξιολόγηση των αιτήσεων της 5^{ης} και των μετέπειτα προκηρύξεων, ανατέθηκαν βάσει συμφωνίας αναδοχής στην Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΕΒΒ).

Επισημαίνεται ότι, οι ανάδοχοι διεκπεραίωσαν τις διαδικασίες χειρισμού μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια προωθούσαν τις αιτήσεις στον ΟΑΠ, ο οποίος, μετά τη διενέργεια σχετικών ελέγχων, κατέβαλλε τις ενισχύσεις στους δικαιούχους.

Η Υπηρεσία μας διενήργησε έλεγχο σε συγκεκριμένες αιτήσεις που υποβλήθηκαν από εταιρεία για τη χρηματοδότηση ανέγερσης οινοποιείου. Σύμφωνα με τις αιτήσεις, σκοπός του αιτητή ήταν η κατασκευή μίας σύγχρονης μονάδας παραγωγής οίνου, καθώς και η δημιουργία αγροτουριστικών καταλυμάτων, πισίνας, spa και εστιατορίου, σε μελλοντικό στάδιο, έτσι ώστε η όλη επένδυση να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αγροτουριστικό πακέτο και να παρέχει οφέλη στη γύρω περιοχή, στον τουρισμό και στην οινοποιητική δραστηριότητα του τόπου.

Για τη χρηματοδότηση της κατασκευής του εν λόγω οινοποιείου υποβλήθηκαν τρεις αιτήσεις στο πλαίσιο της 5^{ης}, 6^{ης} και 7^{ης} Προκήρυξης του Μέρου (αιτήσεις με αρ. 3^α-527, 3^α-617 και 3^α-715). Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος υπέβαλε αίτηση και στο

πλαίσιο της 8^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου, τον Ιούλιο του 2018, που αφορά στη χρηματοδότηση οινοποιητικού εξοπλισμού, η αξιολόγηση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι συνολικές αιτούμενες και επιλέξιμες χρηματοδοτήσεις και οι πραγματικές πληρωμές που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της κάθε Προκήρυξης, μέχρι τις 29.6.2018 και οι οποίες αφορούσαν στην κατασκευή του εν λόγω οινοποιείου.

Στοιχεία για τη χρηματοδότηση του έργου						
Αριθμός και ημερομηνία υποβολής της αίτησης	Σκοπός	Αιτούμενο ποσό	Επιλέξιμο ποσό	Αρχική εγκεκριμένη χρηματοδότηση @ 40%	Πρόσθετη χρηματοδότηση @ 40%	Πληρωμή μέχρι την 29.6.2018
		€	€	€	€	€
3 ^α -527 – 21.3.2014	Κατασκευή οινοποιείου και προμήθειας οινοποιητικού εξοπλισμού	3.484.500	3.391.200	1.356.480	155.592	1.234.638
3 ^α -617 – 10.6.2015	Κατασκευή εξωτερικών περιβάλλοντων χώρων και προμήθειας εξοπλισμού και μηχανημάτων για τη λειτουργία του οινοποιείου π.χ. επίπλωσης	1.661.247	1.532.176	612.870	-	306.435
3 ^α -715 – 2.3.2017	Επιπρόσθετες προμήθειες οινοποιητικού εξοπλισμού	190.355	190.355	76.142	-	60.914
		5.336.102	5.113.731	2.045.492	155.592	1.601.987

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Κατά τη διεξαγωγή επιπρόσθετου οικονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης στις οικονομικές καταστάσεις του ΟΑΠ για το έτος που έληξε στις 31.12.2017, οι οποίες ελέγχθηκαν από ιδιώτη ελεγκτή, με βάσει τις πρόνοιες των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007 (καταργήθηκαν στις 15.3.2019), η Υπηρεσία μας διενήργησε δειγματοληπτικό έλεγχο σε πληρωμές που έγιναν στο πλαίσιο του Μέτρου ΕΠΣΑ 3^α «Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οιοποιητικό κλάδο» του Εθνικού Προγράμματος Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα 2014-2018. Από τον πιο πάνω δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψε η ανάγκη διενέργειας επιπρόσθετου ελέγχου σε συγκεκριμένες αιτήσεις για χρηματοδότηση ανέγερσης οιοποιείου που υποβλήθηκαν από εταιρεία, κατά την 5^η, 6^η και 7^η Προκήρυξη του υπό αναφορά Μέτρου.

2. Μεθοδολογία.

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασιίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά, και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα.
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Οι έλεγχοι συμμόρφωσης που διέπονται από το Πρότυπο ISSAI 400 μπορεί να διεξαχθούν ως ξεχωριστοί έλεγχοι ή ως μέρος ενός οικονομικού ή/και ενός διαχειριστικού ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου συνάδουν με τις αρχές ή τους κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών νόμων, κανονισμών ή συμφωνιών, ή με τις γενικές αρχές χρηστής

χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων. Σύμφωνα με το Πρότυπο, αν ο έλεγχος συμμόρφωσης διενεργείται ως μέρος διαχειριστικού ελέγχου, τότε η συμμόρφωση με τις καθορισμένες αρχές και κανόνες θεωρείται μία από τις παραμέτρους της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας, εφόσον η μη συμμόρφωση μπορεί να επιφέρει (ή να αιτιολογήσει) τη μη επίτευξη των ελεγχόμενων στόχων.

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία και πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τον Οργανισμό και τον ανάδοχο, και συλλέχθηκαν μέσω επισκόπησης εγγράφων, μελετών και αλληλογραφίας με τον Οργανισμό και τον ανάδοχο και μέσω προσωπικών συνεντεύξεων στο προσωπικό του Οργανισμού και του αναδόχου.

Η λήψη των απαραίτητων για τον έλεγχο στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007 (καταργήθηκαν στις 15.3.2019) και του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου Ν.113(Ι)2002, ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Επιπρόσθετα, στις 12.7.2018 η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε επιτόπια επίσκεψη στο υπό αναφορά οιοποείο με σκοπό να ενημερωθεί για την κατασκευή και λειτουργία του έργου, στην οποία παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του αναδόχου και του αιτητή.

Η παρούσα Έκθεση συζητήθηκε με τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών ο οποίος υπέβαλε και σχετικές απόψεις επί του κειμένου. Οι απόψεις του Επιτρόπου ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα Ειδική Έκθεση.

3. Ομάδα ελέγχου.

Την ομάδα ελέγχου αποτέλεσαν οι:

Άκης Κίκας – Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής

Λιάνα Καζέπη – Ανώτερος Λειτουργός Ελέγχου

Ρένα Χαριλάου – Πρώτος Ελεγκτής Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών

Αναστασία Νεοκλέους – Λειτουργός Ελέγχου

Σωτήρης Χριστοφή – Λειτουργός Ελέγχου

Γ. Θεσμικό Πλαίσιο.

Η εφαρμογή της 5^{ης}, 6^{ης} και 7^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου ΕΠΣΑ 3^α διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και από τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων. Επίσης διέπεται από τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 907/2014 της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ, καθώς και από τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 908/2014 της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών τους κανόνες σχετικά με τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια.

Σχετικός επίσης είναι ο Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 555/2008 της Επιτροπής της 27^{ης} Ιουνίου 2008 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 479/2008 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης, τις συναλλαγές με τρίτες χώρες, το δυναμικό παραγωγής και τους ελέγχους στον αμπελοοινικό τομέα, ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1149 της Επιτροπής της 15^{ης} Απριλίου 2016 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα εθνικά προγράμματα στήριξης στον αμπελοοινικό τομέα και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 555/2008 της Επιτροπής, καθώς και ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αρ. 2016/1150 της Επιτροπής της 15^{ης} Απριλίου 2016 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στα εθνικά προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα.

Δ. Ευρήματα.

1. Χαρακτηρισμός της αιτήτριας εταιρείας ως «προβληματική» κατά τη χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ 2014/C 249/01). Οι υπό αναφορά Κατευθυντήριες Γραμμές διαλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, ότι:

- Σύμφωνα με το σημείο 20, μία επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, οδηγείται προς σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα και συντρέπει τουλάχιστον μία εκ των τεσσάρων προϋποθέσεων, σύμφωνα με την οποία, η εταιρεία είναι περιορισμένης ευθύνης και έχει απολέσει περισσότερο από το μισό του εκδοθέντος και εγγεγραμμένου κεφαλαίου της λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό διαπιστώνεται όταν, μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εκδοθέντος κεφαλαίου.
- Σύμφωνα με το σημείο 21 μία επιχείρηση δεν θεωρείται προβληματική, όταν διανύει την περίοδο που θεωρείται ως νεοσύστατη, δηλαδή κατά την πρώτη τριετία μετά την έναρξη λειτουργίας της στον σχετικό τομέα δραστηριοτήτων, ακόμη και εάν η αρχική της χρηματοοικονομική θέση είναι επισφαλής.

Για σκοπούς εξακρίβωσης εάν η αιτήτρια εταιρεία, κατά τη χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων της (21.3.2014, 10.6.2015, 2.3.2017) ήταν προβληματική, αξιολογήσαμε τα οικονομικά της δεδομένα όπως αυτά παρουσιάζονται στις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2015 και τις δραστηριότητες που διεξήγαγε κατά την υπό αναφορά περίοδο, όπως αυτές παρουσιάζονται σε στοιχεία που υπέβαλε με τις αιτήσεις συμμετοχής. Επιπρόσθετα, εξετάσαμε την επάρκεια των διαδικασιών ελέγχου που εφάρμοσε ο ανάδοχος για τον πιο πάνω σκοπό. Από τον πιο πάνω έλεγχο μας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Κύρια δραστηριότητα της αιτήτριας εταιρείας και αξιολόγησή της ως «νεοσύστατη». Σύμφωνα με το πιστοποιητικό του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, η αιτήτρια εταιρεία συστάθηκε στις 23.4.2004 ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2015, η κύρια δραστηριότητά της είναι η διαχείριση αμπελώνων. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία που καταγράφονται στην τεchnοοικονομική μελέτη που υποβλήθηκε από την εταιρεία το 2014, φαίνεται ότι οι δραστηριότητες που διεξήγαγε η εταιρεία κατά το έτος 2014, κατά το οποίο υπέβαλε την πρώτη αίτηση συμμετοχής στο Μέτρο, αφορούσαν στη διαχείριση των αμπελώνων της, στην οινοποίηση των σταφυλιών μέσω συνεργαζόμενων οινοποιείων της περιοχής, καθώς και στην πώληση τους ως φρούτο στην αγορά. Συναφώς επισημαίνεται ότι στις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2015, παρουσιάζονται έσοδα από πωλήσεις αγαθών και κόστος πωλήσεων, συμπεριλαμβανομένων εργατικών. Όπως προκύπτει, οι υπό αναφορά δραστηριότητες της εταιρείας είναι άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους αφού μέσω αυτών επιτυγχάνεται ο απώτερος στρατηγικός σκοπός της εταιρείας που είναι η παραγωγή κρασιού από τους ιδιόκτητους αμπελώνες της. Συνεπώς, κατά την άποψή μας, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η εταιρεία κατά το έτος 2014 διένυε την περίοδο που λογίζεται ως

νεοσύστατη, δηλαδή την πρώτη τριετία μετά την έναρξη λειτουργίας της στον σχετικό τομέα δραστηριοτήτων, και να μην χαρακτηριστεί ως προβληματική βάσει των εξαιρέσεων των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών, καθότι η δραστηριότητα της διαχείρισης των αμπελώνων, που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις οινοποιητικές δραστηριότητες της εταιρείας, διεξαγόταν για περισσότερο από τρία χρόνια προηγουμένως.

(β) Εξακρίβωση της ικανότητας της εταιρείας να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα. Σύμφωνα με τις εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 μέχρι 2015, τα αποθεματικά, το εκδοθέν κεφάλαιο της εταιρείας καθώς και στοιχεία που αφορούν οφειλόμενα ποσά προς συνδεδεμένη εταιρεία και προς τους μετόχους είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εκδοθέν κεφάλαιο @ 50%	Καθαρές ζημιές έτους	Αποθεματικά μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών	Οφειλόμενο ποσό προς συνδεδεμένη εταιρεία	Οφειλόμενο ποσό προς μετόχους
	€	€	€	€	€
2009	855	(15.316)	(93.434)	23.721	4.445
2010	855	(30.791)	(124.225)	71.867	4.445
2011	855	(95.746)	(219.971)	174.764	4.445
2012	855	(67.252)	(287.223)	285.386	4.445
2013	855	(166.266)	(453.489)	440.305	59.425
2014	855	(229.568)	(686.108)	804.727	54.525
2015	855	(377.295)	(1.063.403)	1.770.243	39.799

Επισημαίνεται ότι η γνώμη των ιδιωτών ελεγκτών επί των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010, 2011, 2012 και 2014 δόθηκε με έμφαση θέματος για την ύπαρξη σημαντικής αβεβαιότητας για την ικανότητα του αιτητή να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα, ενώ στη σημείωση 2 των εξελεγχμένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 αναφέρεται ότι τα οικονομικά αποτελέσματα δημιουργούν σημαντική αβεβαιότητα για την ικανότητα της εταιρείας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα, καθώς και ότι ο μεγαλύτερος πιστωτής της εταιρείας, που είναι συνδεδεμένη εταιρεία, εκδήλωσε την πρόθεση να μην απαιτήσει την αποπληρωμή των οφειλομένων ποσών για τους επόμενους δώδεκα μήνες. Αναφέρεται ότι οι μέτοχοι και ο μεγαλύτερος πιστωτής της εταιρείας, με βεβαιώσεις τους ημερ. 21.5.2015 και 24.2.2017, αντίστοιχα, οι οποίες υποβλήθηκαν με τη δεύτερη και τρίτη αίτηση της εταιρείας για συμμετοχή στο Μέτρο, εκδήλωσαν την πρόθεσή τους να μην απαιτήσουν την αποπληρωμή των εισπρακτέων ποσών τους από την εταιρεία, τα οποία υπερβαίνουν το ποσό των συσσωρευμένων ζημιών της εταιρείας και ότι θα συνεχίσουν να παρέχουν τέτοια χρηματοοικονομική βοήθεια προς την εταιρεία, για τα πέντε έτη που θα ακολουθούσαν, ούτως ώστε να έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα και να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της όπως αυτές καθίστανται καταβλητές. Επίσης στη σημείωση 21 των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014, οι οποίες υποβλήθηκαν με την τρίτη αίτηση συμμετοχής της εταιρείας, επισημαίνεται ότι η εταιρεία εξασφάλισε προσωπικές εγγυήσεις ύψους €390.000 από την υπό αναφορά συνδεδεμένη εταιρεία και €682.000 από έναν εκ των διευθυντών της υπό αναφορά συνδεδεμένης εταιρείας. Επισημαίνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν γίνεται καμία αναφορά από τους ελεγκτές για τη δυνατότητα της

εταιρείας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα, παρά το γεγονός ότι παρατηρείται αύξηση στην καθαρή ζημία έτους, στις συσσωρευμένες ζημιές σε σχέση με τα προηγούμενα έτη και στο οφειλόμενο ποσό προς την εν λόγω συνδεδεμένη εταιρεία. Σημειώνεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις που αφορούσαν στα έτη 2014 και 2015 είχαν ελεγχθεί από διαφορετικούς ελεγκτικούς οίκους.

Αναφορικά με τα πιο πάνω διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Ανεπαρκής αξιολόγηση από τον ανάδοχο.** Δεν εντοπίστηκαν στους φακέλους των αιτήσεων στοιχεία που να καταδεικνύουν τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου από τον ανάδοχο για την αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας και της εξακρίβωσης εάν αυτή ενέπιπτε στον ορισμό της προβληματικής επιχείρησης κατά τις περιόδους υποβολής των τριών αιτήσεων συμμετοχής, ώστε να τεκμηριώνεται η επιλεξιμότητά της για χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής του Μέτρου. Επισημάνθηκε ότι η εξέταση αυτή θα έπρεπε να γίνεται κατά το στάδιο αξιολόγησης της κάθε αίτησης και σε περίπτωση όπου τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία δεν ήταν άμεσα διαθέσιμα, ο ανάδοχος θα έπρεπε να ζητεί από την αιτήτρια εταιρεία να τα υποβάλει εντός λογικού χρονικού πλαισίου.
- (ii) **Ικανότητα της αιτήτριας εταιρείας να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα κατά τη χρονική περίοδο υποβολής της πρώτης αίτησης συμμετοχής.** Τα στοιχεία που αφορούσαν στην οικονομική κατάσταση της εταιρείας και τα οποία είχε στη διάθεσή του ο ανάδοχος κατά το στάδιο αξιολόγησης της πρώτης αίτησης συμμετοχής που υπέβαλε η εταιρεία τον Μάρτιο του 2014, (δηλαδή οι εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010, 2011 και 2012) κατεδείκνυαν ξεκάθαρα την αδυναμία της να συνεχίσει να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα. Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να προωθούσε άμεσα ενέργειες για εξακρίβωση κατά πόσο η αιτήτρια εταιρεία ήταν προβληματική κατά την περίοδο υποβολής της πρώτης αίτησης, δηλαδή τον Μάρτιο του 2014 και να ζητούσε την άμεση υποβολή εξελεγμένων οικονομικών στοιχείων μέχρι την εν λόγω περίοδο. Αναφέρεται ότι η αιτήτρια εταιρεία υπέβαλε στις 10.6.2015, με την υποβολή της αίτησης συμμετοχής στην 6^η Προκήρυξη του Μέτρου, τις εξελέγμενες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2013, καθώς επίσης στις 2.3.2017, με την υποβολή της αίτησης συμμετοχής στην 7^η Προκήρυξη του Μέτρου, υπέβαλε με καθυστέρηση τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2014, αντί στις 10.6.2015.
- (iii) **Ικανότητα της αιτήτριας εταιρείας να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα κατά τη χρονική περίοδο υποβολής της δεύτερης αίτησης συμμετοχής.** Τα στοιχεία που αφορούσαν στην οικονομική κατάσταση της εταιρείας και τα οποία είχε στη διάθεση του ο ανάδοχος κατά το στάδιο της αξιολόγησης της δεύτερης αίτησης συμμετοχής που υπέβαλε η εταιρεία τον Ιούνιο του 2015, δηλαδή οι εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2012 και 2013, κατεδείκνυαν την αδυναμία της να συνεχίσει να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα και στην περίπτωση αυτή υποβλήθηκαν με την αίτηση δύο βεβαιώσεις ημερ. 21.5.2015 για σκοπούς παροχής εχεγγύων της δυνατότητάς της να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα. Παρατηρήθηκε ότι η μία, η οποία υπογράφεται από ένα εκ των μετόχων της δεν είναι πρωτότυπη, ενώ η δεύτερη που φέρει υπογραφή για λογαριασμό της εν λόγω

συνδεδεμένης εταιρείας, δεν φέρει εταιρική σφραγίδα και συνεπώς δεν μπορεί, κατά την άποψή μας, να θεωρηθεί ως έγκυρη.

- (iv) **Ικανότητα της αιτήτριας εταιρείας να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα κατά τη χρονική περίοδο υποβολής της τρίτης αίτησης συμμετοχής.** Για την αξιολόγηση της τρίτης αίτησης συμμετοχής, ο ανάδοχος είχε στην διάθεσή του τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2014 και 2015. Σε αυτές γίνεται αναφορά για προσωπικές εγγυήσεις ύψους €682.000 και €390.000 που δόθηκαν στην αιτήτρια εταιρεία από την εν λόγω συνδεδεμένη εταιρεία και από τον διευθυντή της εν λόγω συνδεδεμένης εταιρείας, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκε ότι ο ανάδοχος δεν είχε στη διάθεσή του, ούτε ζήτησε όπως του προσκομιστούν τα έγγραφα αυτά, έτσι ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζει τη διάρκεια των εγγυήσεων και τη νομότυπη μορφή των βεβαιώσεων, αλλά βασίστηκε απλώς και μόνο στην αναφορά που γίνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Δεδομένης της σημαντικότητας του σκοπού που εξυπηρετούν οι εν λόγω προσωπικές εγγυήσεις, δηλαδή της ενίσχυσης της οικονομικής βιωσιμότητας της εταιρείας, επισημάνθηκε ότι αυτές δεν θα έπρεπε να θεωρηθούν από τον ανάδοχο ως ικανοποιητικές, αλλά θα έπρεπε να ζητηθεί η προσκόμιση τραπεζικών εγγυήσεων από τα εν λόγω πρόσωπα. Επίσης, δεδομένου ότι η τρίτη αίτηση υποβλήθηκε τον Μάρτιο του 2017, ο ανάδοχος θα έπρεπε να είχε ζητήσει από την εταιρεία την άμεση υποβολή πιο πρόσφατων εξελεγμένων οικονομικών στοιχείων για σκοπούς εξακρίβωσης εάν αυτή ήταν προβληματική κατά την περίοδο εκείνη.
- (v) **Ανεπαρκείς βεβαιώσεις.** Η αιτήτρια εταιρεία υπέβαλε, με την τρίτη αίτηση συμμετοχής, αντίγραφο βεβαίωσης ημερ. 28.2.2017 από τους ελεγκτές της, σύμφωνα με το οποίο στις 31 Δεκεμβρίου 2014 δεν είναι προβληματική, καθότι οι μέτοχοι και η συνδεδεμένη εταιρεία πιστωτής εκδήλωσαν, μέσω βεβαιώσεων, την πρόθεσή τους να μην απαιτήσουν την αποπληρωμή του οφειλόμενου προς εκείνους ποσού και ότι θα συνέχιζαν να παρέχουν τέτοια χρηματοοικονομική βοήθεια προς την εταιρεία, ούτως ώστε να έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα και να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της όπως αυτές καθίστανται καταβλητές για τα πέντε έτη που θα ακολουθούσαν. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η μία βεβαίωση, η οποία φέρει υπογραφή του ενός εκ των μετόχων της εταιρείας, δεν είναι πρωτότυπη, ενώ η δεύτερη που φέρει υπογραφή για λογαριασμό της εν λόγω συνδεδεμένης εταιρείας, δεν φέρει την σφραγίδα της εν λόγω συνδεδεμένης εταιρείας και συνεπώς δεν μπορεί, κατά την άποψή μας, να θεωρηθεί ως έγκυρη. Επισημάνθηκε ότι την ευθύνη και αρμοδιότητα για αξιολόγηση και χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής έχει η Αρχή εφαρμογής του συγκεκριμένου Μέτρου, η οποία θα έπρεπε να είχε εξαγάγει σχετικό συμπέρασμα μετά την αξιολόγηση της ποιότητας και επάρκειας των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της. Επισημάνθηκε επίσης ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να προβληματιστεί για την επάρκεια των εν λόγω εγγράφων ως αποδεικτικών στοιχείων για την οικονομική βιωσιμότητα της εταιρείας αλλά και για τη νομότυπη μορφή τους και δεν θα έπρεπε να αποδέχεται αντίγραφα ή βεβαιώσεις που δεν φέρουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία (π.χ. σφραγίδα) για να καθίσταται δυνατή η πιστοποίηση της γνησιότητας και εγκυρότητάς τους.

(γ) Γενικό συμπέρασμα. Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω, επισημάνθηκε ότι, με βάση τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί, η αιτήτρια εταιρεία κατά τον ουσιώδη χρόνο υποβολής των τριών αιτήσεων συμμετοχής της, θα έπρεπε να είχε χαρακτηριστεί ως προβληματική κατά την έννοια των σχετικών κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών (ΕΕ 2014/С 249/01). Τα στοιχεία αυτά θα έπρεπε να προβληματίσουν τον ανάδοχο και, εάν το έκρινε σκόπιμο, θα έπρεπε να ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες και εξηγήσεις από την αιτήτρια εταιρεία, ώστε να διενεργηθεί η δέουσα αξιολόγηση. Λαμβανομένου υπόψη επίσης ότι, όπως προαναφέρθηκε, το σημείο 20 των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών καθορίζει, ως κριτήριο για τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής, μεταξύ άλλων, την απώλεια πέραν του ήμισυ του εκδοθέντος κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών, προκύπτει ότι, ακόμη και αν υποβάλλονταν έγκυρες διασφαλίσεις ως προς την ικανότητα της εταιρείας να συνεχίσει τη λειτουργία της ως δρώσα οικονομική οντότητα, το γεγονός της συσσώρευσης ζημιών περισσότερων από το μισό του εκδοθέντος κεφαλαίου της εταιρείας παραμένει.

Σύσταση: Σχετικά με το θέμα αυτό έγινε εισήγηση όπως:

- Ο ανάδοχος καθορίσει σαφείς ελεγκτικές διαδικασίες βάσει των οποίων να εξετάζεται εάν η αιτήτρια επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια των σχετικών κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών (ΕΕ 2014/С 249/01). Στο πλαίσιο των πιο πάνω ελεγκτικών διαδικασιών ο ανάδοχος θα πρέπει να εξασφαλίζει και να αξιολογεί στοιχεία για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας κατά τη χρονική περίοδο εξέτασης του αιτήματός της για οικονομική ενίσχυση.
- Ο ανάδοχος να καταγράφει τα ευρήματα του αναφορικά με το εάν η αιτήτρια εταιρεία είναι προβληματική κατά την έννοια των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών κατά τη χρονική περίοδο υποβολής της αίτησης και αναλόγως των ευρημάτων να προωθεί ή να απορρίπτει την αίτηση.

(δ) Η Υπηρεσία μας έθεσε το πιο πάνω θέμα και σε προηγούμενη επιστολή ελέγχου προς τον ΟΑΠ που αφορούσε στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2016, επισημαίνοντας ότι η δεύτερη αίτηση της εν λόγω εταιρείας με αρ. 3^α-617 αφορούσε σε καταβολή ενίσχυσης σε επιχείρηση που θα έπρεπε να είχε χαρακτηριστεί ως προβληματική και συνεπώς η αίτησή της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί. Ο Οργανισμός διαφώνησε με την άποψη της Υπηρεσίας μας, επισημαίνοντας ότι η δραστηριότητα της διαχείρισης των αμπελώνων, με την οποία ασχολείτο η εταιρεία μέχρι την περίοδο υποβολής της εν λόγω αίτησης στις 10.6.2015 δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις δραστηριότητες της οινοποίησης των αμπελών και της παραγωγής κρασιού, οι οποίες θα διεξάγονταν από την εταιρεία με την υλοποίηση της νέας επένδυσης για την οποία εγκρίθηκε η χορηγία. Με βάση τα πιο πάνω εξέφρασε την άποψη ότι, κατά τα πρώτα τρία έτη κατά τα οποία η εν λόγω εταιρεία θα διεξάγει τη νέα δραστηριότητα, η εταιρεία θα θεωρείται ως νεοσύστατη και βάσει των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών, κατά την περίοδο αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως προβληματική, ακόμη και εάν η αρχική της χρηματοοικονομική θέση είναι επισφαλής.

Η Υπηρεσία μας διατήρησε τις επιφυλάξεις της αναφορικά με την πιο πάνω ερμηνεία και ζήτησε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ), ως αρμόδια Αρχή, να αποταθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητώντας καθοδήγηση επί του θέματος. Αντί αυτού, το Υπουργείο ΓΑΑΠ, με επιστολές του ημερ. 12.12.2017 και 16.2.2018, παρέπεμψε το θέμα στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΚΕ) ο οποίος, σε επιστολή του ημερ. 4.6.2018 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, διευκρίνισε ότι η εφαρμογή των Μέτρων ΕΠΣΑ

δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του, καθότι αυτά δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, καθώς επίσης ανέφερε ότι αρμόδια Αρχή για τον χαρακτηρισμό του συγκεκριμένου οιοποποιείου ως προβληματική ή μη προβληματική επιχείρηση, είναι η Αρχή εφαρμογής του συγκεκριμένου προγράμματος ΕΠΣΑ. Ωστόσο, επί της ουσίας του ζητήματος, φρονεί ότι «ο χειρισμός της συγκεκριμένης υπόθεσης από τον ΟΑΠ είναι λανθασμένος και εκτός του πνεύματος των Κατευθυντήριων Γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων. Ο χαρακτηρισμός μιας επιχείρησης ως προβληματικής δεν γίνεται σε επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας αλλά σε επίπεδο επιχείρησης ή ομίλου επιχειρήσεων, με βάση τα οικονομικά στοιχεία που καταδεικνύουν κατά πόσο η επιχείρηση αυτή είναι βιώσιμη ή όχι». Αναφέρει επίσης τους λόγους που οι νεοσύστατες επιχειρήσεις εξαιρούνται από τον χαρακτηρισμό ως προβληματικές, αναφέροντας ότι «αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση της εν λόγω εταιρείας». Επισημαίνει επίσης ότι, «ακόμα και στην περίπτωση που δεν ίσχυαν τα πιο πάνω, η παραγωγή σταφυλιών και κρασιού είναι προφανές ότι είναι οικονομικές δραστηριότητες, άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους και ως εκ τούτου είναι εξαιρετικά αδύναμος ο ισχυρισμός ότι η παραγωγή κρασιού ανήκει σε «νέο τομέα δραστηριοτήτων», διαφορετικό από αυτόν της παραγωγής σταφυλιών».

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών με επιστολή του ημερ. 12.6.2018, μας πληροφόρησε, ότι ο Οργανισμός εξακολουθούσε να διαφωνεί έντονα με την τοποθέτηση και τη σύστασή μας και εξέφρασε την άποψη ότι η τοποθέτηση του Εφόρου ΕΚΕ βασίστηκε σε ελλιπή πληροφόρηση που είχε από τον Υπουργό ΓΑΑΠ και για τον λόγο αυτό απέστειλε επιστολή στον Έφορο ΕΚΕ με όλα τα δεδομένα της υπόθεσης, με την οποία ζήτησε την επανεξέταση του θέματος. Στην υπό αναφορά επιστολή του προς την Υπηρεσία μας, ο ΟΑΠ εμμένει στην άποψη ότι η εταιρεία θα έπρεπε να τύχει χειρισμού ως νεοσύστατη και συνεπώς δεν θα έπρεπε να χαρακτηριστεί ως προβληματική παραθέτοντας τα ακόλουθα επιχειρήματα:

- Η καλλιέργεια των αμπελώνων αφορά πρωτογενή γεωργική παραγωγή ενώ η παραγωγή κρασιού αφορά μεταποίηση που, σύμφωνα με το Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατατάσσονται σε διαφορετικούς Τομείς.
- Κατά την υπό εξέταση περίοδο που αφορούσε στα έτη 2010 μέχρι 2013 η εταιρεία πραγματοποιούσε πολύ μικρή παραγωγή σταφυλιών και δεν διεξήγαγε τη δραστηριότητα για την οποία συστάθηκε, δηλαδή την παραγωγή και πώληση κρασιού, η οποία θα διενεργείτο με την κατασκευή και λειτουργία του οιοποποιείου.
- Η εταιρεία θεωρείται νεοσύστατη και συνεπώς δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως προβληματική πριν την έναρξη διεξαγωγής της κύριας δραστηριότητάς της, που είναι η παραγωγή και πώληση κρασιού.
- Οι προσωπικές εγγυήσεις που κατέθεσαν μία συνδεδεμένη εταιρεία και ένας εκ των δύο μετόχων της εταιρείας, καθώς και οι βεβαιώσεις που υπέβαλαν οι μέτοχοι της εταιρείας για τη συνεχή παροχή οικονομικής στήριξης προς αυτή κρίθηκαν ικανοποιητικές για σκοπούς διασφάλισης ότι η εταιρεία θα είναι σε θέση να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τα έτη 2010 μέχρι 2013, η εταιρεία αντιμετώπιζε πρόβλημα βιωσιμότητας.

Η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την άποψη του Οργανισμού καθότι τα συμπεράσματα που παραθέτει και τα οποία αφορούν στην κύρια δραστηριότητα της εταιρείας και στο μέγεθος της παραγωγής που πραγματοποιούσε η εταιρεία κατά τα έτη 2010 μέχρι 2013 δεν συνάδουν με τις αναφορές που γίνονται στην τεχνοοικονομική μελέτη που ετοίμασε και υπέβαλε η εταιρεία το 2014 με την πρώτη αίτηση συμμετοχής της στο Μέτρο. Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τα επιχειρήματα του Οργανισμού, τα οποία δικαιολογούν τον χειρισμό της εταιρείας ως νεοσύστατη, είναι γενικά και αόριστα, καθότι δεν συγκεκριμενοποιεί την τριετή περίοδο κατά την οποία η εταιρεία θα έπρεπε να θεωρείται ως νεοσύστατη στη βάση των σχετικών Κατευθυντήριων Γραμμών. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός θεωρεί ότι, κατά τις περιόδους υποβολής αιτήσεων από την εταιρεία, τον Μάρτιο του 2014, τον Ιούνιο του 2015 και τον Μάρτιο του 2017, η εταιρεία ήταν νεοσύστατη καθώς και ότι η νεοσύστατη περίοδος λήγει μέχρι και τρία έτη μετά την έναρξη λειτουργίας του οιοποποιείου που εκτιμάται να πραγματοποιηθεί το 2018.

Ο Έφορος ΕΚΕ με σχετική επί του θέματος επιστολή του ημερ. 4.7.2018 προς τον ΟΑΠ αναφέρει ότι, ο ανάδοχος του Μέρους θα έπρεπε κατά την εξέταση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων, αφού είχε επισημάνει ότι υπήρχε ζήτημα απώλειας των κεφαλαίων της επιχείρησης του αιτητή, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να πληροί τα επιμέρους σχετικά κριτήρια της προβληματικής να τον ενημέρωνε, έτσι ώστε να προέβαινε στην ανακεφαλαιοποίησή της. Καταλήγοντας, αναφέρει επίσης ότι, κατά την άποψή του, η υπό αναφορά επιχείρηση δεν είναι προβληματική και συνεπώς δεν απαιτείται η ανάκτηση της παραχωρηθείσας στον συγκεκριμένο αιτητή ενίσχυσης καθώς και ότι, η Υπηρεσία μας θα πρέπει να δίνει πρωταρχική σημασία στον ορισμό της προβληματικής επιχείρησης όπως διατυπώνεται στην πρώτη φράση του σημείου 20 των Κατευθυντήριων Γραμμών, ότι δηλαδή «μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, οδηγείται προς σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα».

Στη συνέχεια η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερ. 18.7.2018 προς τον Έφορο ΕΚΕ, μεταξύ άλλων, επισημαίνει ότι, σύμφωνα με πιστοποιητικά του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του 2014, η αιτήτρια εταιρεία αύξησε το εγγεγραμμένο μετοχικό κεφάλαιο της από 5.000 μετοχές αξίας €1,71 η καθεμία (συνολικής αξίας €8.550) σε 292.400 μετοχές αξίας €1,71 η καθεμία (συνολικής αξίας €500.004), ωστόσο το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο παρέμεινε το ίδιο, δηλαδή ο καθένας από τους δύο μετόχους κατείχε 500 μετοχές αξίας €1,71 η καθεμία (συνολικής αξίας €1.710). Επίσης, αναφέραμε ότι στις 2.11.2017, δηλαδή πολύ μετά τη λήψη της ενίσχυσης, η εταιρεία αποφάσισε στην έκδοση δύο μετοχών ονομαστικής αξίας €1,71 στην αξία των €1.100.000 η καθεμία (υπέρ το άρτιο), συνεπώς η συνολική αξία του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου ανήλθε στα €2.201.710 (1.000 μετοχές @ €1,71 και 2 μετοχές @ €1.100.000) και ως εκ τούτου, η ουσιαστική ανακεφαλαιοποίηση της εταιρείας επήλθε πολύ αργότερα της έγκρισης της αίτησής της. Λαμβανομένου υπόψη ότι η κατάληξη της εταιρείας εάν δεν λάμβανε ενίσχυση στο πλαίσιο του πιο πάνω Μέρους είναι αμφίβολη, η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Έφορο ΕΚΕ να διευκρινίσει εάν οι απόψεις του, όπως αναφέρονται στην επιστολή του ημερ. 4.6.2018 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ ισχύουν ή όχι.

Σε απαντητική επιστολή του ημερ. 30.7.2018, προς την Υπηρεσία μας, ο Έφορος ΕΚΕ σημειώνει ότι στην επιστολή ημερ. 4.6.2018 αναφέρεται αποκλειστικά στο κατά πόσον η επιχείρηση πρέπει να θεωρηθεί νεοσύστατη και στην επιστολή ημερ. 4.7.2018 τοποθετήθηκε στο κατά πόσον η επιχείρηση ήταν προβληματική, επισημαίνοντας και πάλι ότι στις επιστολές αυτές εκφράζει προσωπική άποψη για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να τύχει χειρισμού η εν λόγω υπόθεση, καθότι, ως μη κρατική ενίσχυση, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του. Επίσης, αναφέρει ότι

«Συμφωνώ με τη θέση σας ότι η εν λόγω επιχείρηση κατά τον χρόνο της έγκρισης της χρηματοδότησης πληρούσε το κριτήριο της παραγράφου 20 (α) των Κατευθυντήριων Γραμμών που αναφέρεται στην απώλεια του κεφαλαίου της λόγω ζημιών. Παραταύτα, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται στην αρχή της παραγράφου 20, τον ορισμό της προβληματικής επιχείρησης, σύμφωνα με τον οποίο «μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, οδηγείται προς σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα» και μολονότι η ανακεφαλαιοποίηση επήλθε εκ των υστέρων, κατά παράβαση πράγματι της νενομισμένης διαδικασίας, το γεγονός ότι η ανακεφαλαιοποίηση έγινε από τους ίδιους τους μετόχους της, βραχυπρόθεσμα ή έστω μεσοπρόθεσμα δεν ήταν σχεδόν βέβαιη η οικονομική εξαφάνιση της». Συμπερασματικά αναφέρεται ότι δεν συμφωνεί με την άποψη για ανάκτηση της συγκεκριμένης ενίσχυσης.

Η Υπηρεσία μας σε επόμενη επιστολή της ημερ. 8.8.2018 προς τον ΟΑΠ επανέλαβε τη θέση ότι η κατάληξη της εταιρείας εάν δεν λάμβανε χορηγία στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου θα είναι αμφίβολη, καθώς και ότι δεν τηρήθηκε η νενομισμένη διαδικασία κατά την εξέταση της αίτησης, αφού ο χαρακτηρισμός μιας επιχείρησης έως προβληματικής πρέπει να αποφασίζεται κατά την ημερομηνία εξέτασης της αίτησης και όχι εκ των υστέρων.

(ε) Λόγω των σημαντικών επιπτώσεων που θα είχε ο τυχόν εκ των υστέρων εντοπισμός λανθασμένου χειρισμού του ΟΑΠ από τις Αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο σε αυτή, όσο και σε άλλες περιπτώσεις στο μέλλον, με ενδεχόμενο χρηματικών κυρώσεων ζητήθηκε από την Υπηρεσία μας με επιστολή ημερ. 16.11.2018, από τον ΟΑΠ, όπως αποταθεί στον νομικό του σύμβουλο για καθοδήγηση, ο οποίος σε σχετική απαντητική του επιστολή ημερ. 20.2.2019 προς τον ΟΑΠ, μεταξύ άλλων, επισημαίνει τα ακόλουθα:

- (i)** Η συγκεκριμένη εταιρεία φαίνεται να εμπίπτει στις εξειδικευμένες περιπτώσεις προϋποθέσεων του σημείου 20 των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών στη βάση των οποίων μία επιχείρηση θεωρείται προβληματική κατά το ότι η εν λόγω εταιρεία είχε απολέσει, κατά την υποβολή της αίτησης, πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της λόγω συσσωρευμένων ζημιών.
- (ii)** Ότι το θέμα δεν είναι άμοιρο αμφισβήτησης και, κατά τη γνώμη του, ήταν εύλογο για τον Οργανισμό, ελλείψει σαφούς καθοδήγησης, να αποδώσει βαρύτητα στους όρους του γενικού ορισμού που προνοείται στο άρθρο 20 των Κατευθυντήριων Γραμμών, δηλαδή κατά πόσο «χωρίς κρατική παρέμβαση, η εταιρεία οδηγείται σε σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση» και να θεωρήσει την επιχείρηση ως μη προβληματική έστω και αν συντρέχει η εξειδικευμένη στο σημείο 20 προϋπόθεση.
- (iii)** Όσον αφορά στην ερμηνεία του σημείου 21 των Κατευθυντήριων Γραμμών σχετικά με τον χαρακτηρισμό της νεοσύστατης επιχείρησης, ο νομικός σύμβουλος θεωρεί ότι δεν είναι δυνατό να υπάρξει αυθεντική ερμηνεία της σχετικής πρόνοιας, παρά μόνο ύστερα από κρίση αρμόδιου δικαστηρίου.
- (iv)** Ότι, σε αυτό το στάδιο, ανεξάρτητα από την ύπαρξη αμφισβητήσεων ως προς κάποιες επιμέρους προϋποθέσεις εφαρμογής του Μέτρου, δεν υφίσταται σημαντικό περιθώριο δράσης από μέρους του Οργανισμού, χωρίς να προκύψουν μεγαλύτερες περιπλοκές και ενδεχομένως σημαντικές ζημιές στην εταιρεία και ανάλογες πιθανές αντιδικίες με τον Οργανισμό.

- (v) Για μελλοντικούς σκοπούς, σε περίπτωση που προκύψουν παρόμοια θέματα με τα προαναφερόμενα, θα ήταν ορθό να επιδιωχθεί η εκ των προτέρων διευκρίνιση των συναφών προνοιών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για αποφυγή ενδεχομένων αμφισβητήσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τις συγκεκριμένες περιστάσεις μιας τέτοιας περίπτωσης.

Επισημαίνεται ότι οι υπό αναφορά επιφυλάξεις και εισηγήσεις του νομικού συμβούλου αποτελούν και θέσεις της Υπηρεσίας μας η οποία, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, με επιστολή της ημερ. 31.8.2017 σύστησε στο Υπουργείο ΓΑΑΠ, ως η αρμόδια Αρχή, να αποταθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητώντας διευκρινίσεις για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των προνοιών των υπό αναφορά Κατευθυντήριων Γραμμών στο πλαίσιο υλοποίησης του εν λόγω Μέτρου.

Σχετικά με τα πιο πάνω ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι η θέση του Οργανισμού παραμένει η ίδια, δηλαδή θεωρεί ότι η αιτήτρια εταιρεία ορθά δεν χαρακτηρίστηκε ως «προβληματική» κατά τις περιόδους υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής της στο Μέτρο, και ότι δεν προτίθεται να προωθήσει οποιαδήποτε ενέργεια σε σχέση με την εγκριθείσα χορηγία σύμφωνα και με τη γνωμοδότηση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διαφωνεί με τη θέση του Οργανισμού. Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία μας ζήτησε εκ νέου με επιστολή ημερ. 2.8.2019, από το Υπουργείο ΓΑΑΠ, ως αρμόδια Αρχή να αποταθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητώντας διευκρινίσεις για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των προνοιών των υπό αναφορά κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου.

Το Υπουργείο ΓΑΑΠ, με επιστολή του ημερ. 16.9.2019, μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την άποψη ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση κατά την έννοια των εν ισχύ Κατευθυντήριων Γραμμών, θέμα το οποίο έτυχε αποσαφήνισης και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο, όπως μας πληροφόρησε, θεωρεί ότι η εφαρμογή του νομικού πλαισίου και η αξιολόγηση των αιτήσεων εμπίπτει αποκλειστικά στις αρμοδιότητες του ΟΑΠ και του εκάστοτε ανάδοχου φορέα. Βάσει των πιο πάνω, το Υπουργείο ΓΑΑΠ εισηγήθηκε όπως ο φορέας υλοποίησης του Μέτρου και ο ΟΑΠ απευθυνθούν για διευκρινίσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο τρόπος ελέγχου περιγραφεί στο σχετικό εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου. Βάσει της θέσης αυτής, η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερ. 19.9.2019, προώθησε στον ΟΑΠ και στο Υπουργείο ΕΕΒ, ως το φορέα υλοποίησης του Μέτρου, τις υπό αναφορά απόψεις του Υπουργείου ΓΑΑΠ για τις δικές τους περαιτέρω ενέργειες.

2. Αξιολόγηση επιλεξιμότητας του έργου.

Σύμφωνα με την τεchnοοικονομική μελέτη που υπέβαλε ο αιτητής στις 21.3.2014 με την πρώτη αίτηση συμμετοχής του στο Μέτρο, σκοπός της εταιρείας είναι η δημιουργία μίας σύγχρονης μονάδας παραγωγής οίνου η οποία θα αναβάθμιζε το ήδη προσφερόμενο προϊόν και θα δημιουργούσε νέες θέσεις εργασίας και, σε μετέπειτα στάδιο, η αγροτουριστική εκμετάλλευση του έργου, μέσω της δημιουργίας κοιτώνων αγροτουρισμού, εστιατορίου, εσωτερικής πισίνας και spa. Στην υπό αναφορά τεchnοοικονομική μελέτη αναφέρεται επίσης ότι η συνολική έκταση των καλυμμένων χώρων της υπό ανέγερση οικοδομής αναμένεται να ξεπεράσει τα 3.200 τ.μ. και ότι το κτίριο θα έχει συνολικά τέσσερα επίπεδα, δύο υπόγεια, ισόγειο και ένα όροφο. Αναφορικά με τους χώρους του αιτούμενου έργου και τους σκοπούς που εξυπηρετούν, όπως αυτοί παρουσιάζονται στα αρχιτεκτονικά σχέδια και στην τεchnοοικονομική μελέτη που υποβλήθηκαν με την αίτηση συμμετοχής στο Μέτρο, στα οποία βασίστηκε η

απόφαση του αναδόχου για χρηματοδότηση της επένδυσης και ο καθορισμός των επιλέξιμων δαπανών για την κατασκευή του έργου, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στις 21.3.2014 ο αιτητής υπέβαλε με την αίτηση συμμετοχής για την 5^η Προκήρυξη του Μέτρου και στις 2.7.2014, κατόπιν σχετικής γραπτής σύστασης του αναδόχου, αρχιτεκτονικά σχέδια του έργου, τα οποία ωστόσο, δεν ήταν τα προβλεπόμενα από τους όρους του Μέτρου. Στις 17.7.2014 υπέβαλε τα αρχιτεκτονικά σχέδια που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο χορήγησης της Πολεοδομικής Άδειας και στις 31.8.2016 εκείνα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο χορήγησης τροποποιητικής Πολεοδομικής Άδειας. Επισημαίνεται ότι, η έγκριση της αίτησης και ο καθορισμός των επιλέξιμων δαπανών για την κατασκευή του έργου βασίστηκαν στα δεδομένα που είχαν υποβληθεί μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης της Πολεοδομικής Άδειας του έργου στις 17.7.2014.

Στις 12.7.2018 η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε επιτόπια επίσκεψη στο οιοποιείο με σκοπό να ενημερωθεί για την κατασκευή και λειτουργία του έργου, στην οποία παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του αναδόχου και του αιτητή. Κατά την επιτόπια επίσκεψη οι αρχιτέκτονες του έργου μάς πληροφόρησαν ότι προτίθενται να υποβάλουν αίτηση για έκδοση νέας τροποποιητικής Πολεοδομικής Άδειας, καθότι είχαν διενεργηθεί σημαντικές αλλαγές/προσθήκες στην κατασκευή του έργου, οι οποίες δεν παρουσιάζονταν στα αρχιτεκτονικά σχέδια που είχαν ήδη υποβληθεί στον ανάδοχο.

(β) Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα αρχιτεκτονικά σχέδια ημερ. 31.8.2016, το εμβαδό των καλυμμένων χώρων του έργου ανέρχεται σε περίπου 3.500 τ.μ. οι οποίοι, εκτός από χώρους για τη διενέργεια παραγωγικών οιοποιητικών διαδικασιών, περιλαμβάνουν χώρους υπνοδωματίων με χώρους υγιεινής το καθένα, διαλέξεων γενικού περιεχομένου, εστιατορίου και κουζίνας τα οποία είναι σε θέση να εξυπηρετούν μέχρι και 250 πελάτες και sra και κολυμβητικής δεξαμενής τα οποία θα λειτουργούν υποστηρικτικά για την εξυπηρέτηση των πελατών του αγροτουριστικού συγκροτήματος που σκοπεύει να ανεγείρει η αιτήτρια εταιρεία σε χώρο που συνορεύει με το οιοποιείο. Επιπρόσθετα, το έργο περιλαμβάνει τεράστιους ακάλυπτους χώρους στο ισόγειο, στον πρώτο όροφο και στην ταράτσα, οι οποίοι, όπως πληροφορηθήκαμε από τον εκπρόσωπο της αιτήτριας εταιρείας, θα χρησιμοποιούνται για τη διοργάνωση κοινωνικών εκδηλώσεων. Λαμβανομένου υπόψη των πιο πάνω, εκφράστηκε η άποψη ότι το έργο εξυπηρετεί σε μεγάλο βαθμό υπηρεσίες οι οποίες δεν σχετίζονται με την οιοποίηση και δεν προνοούνται στο νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Μέτρου. Το γεγονός αυτό θα έπρεπε να προβληματίσει τον ανάδοχο κατά το στάδιο αξιολόγησης της αίτησης, ο οποίος θα έπρεπε είτε να προβεί σε συστάσεις προς την αιτήτρια εταιρεία, για διαφοροποίηση των σχεδίων κατασκευής του έργου είτε σε απόρριψη της αίτησης συμμετοχής.

Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος πρέπει να επιδεικνύει περισσότερη προσοχή και αυστηρότητα κατά την αξιολόγηση της αίτησης συμμετοχής και των στοιχείων που επισυνάπτονται σε αυτή π.χ. τεχνοοικονομική μελέτη και αρχιτεκτονικά σχέδια και να ζητεί περαιτέρω στοιχεία και πληροφόρηση όπου απαιτείται, έτσι ώστε να είναι σε θέση, για σκοπούς υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών να σχηματίσει ολοκληρωμένη, ορθή και αντικειμενική άποψη για την κατασκευή του έργου και τους σκοπούς που θα εξυπηρετεί και ότι αυτοί είναι σύμφωνοι με τις πρόνοιες του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του Μέτρου. Επιπρόσθετα, εκφράστηκε η άποψη ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να επιδεικνύει περισσότερη αυστηρότητα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αιτητής προβαίνει, είτε σε αλλαγές στην κατασκευή του έργου, είτε στον σκοπό χρήσης κάθε χώρου που καθορίστηκε ως επιλέξιμος για χρηματοδότηση, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης του αναδόχου.

(γ) Κατασκευή 1^{ου} ορόφου.

- (i) Παρατηρήθηκε ότι η πληροφόρηση που είχε στη διάθεση του ο ανάδοχος κατά το στάδιο αξιολόγησης της επιλεξιμότητας των κατασκευαστικών δαπανών που αιτήθηκε ο αιτητής στο πλαίσιο υποβολής της πρώτης αίτησης, δεν ήταν επαρκής για να είναι σε θέση να διακριβώσει εάν οι χώροι του πρώτου ορόφου θα αξιοποιούνταν για τη διενέργεια διαδικασιών σχετικών με την οινοποίηση. Συγκεκριμένα, στα αναθεωρημένα αρχιτεκτονικά σχέδια ημερ. 17.7.2014, στα οποία βασίστηκε ο ανάδοχος για την έγκριση της αίτησης και τον καθορισμό των επιλέξιμων δαπανών, το συνολικό εμβαδό των καλυμμένων χώρων του πρώτου ορόφου ανέρχονταν στα 400 τ.μ., εκ των οποίων τα 84 τ.μ. και 36 τ.μ. αφορούσαν σε βεράντες και κοινόχρηστους χώρους, αντίστοιχα, ενώ δεν διευκρινίζεται η χρήση του υπόλοιπου χώρου έκτασης 280 τ.μ., γεγονός για το οποίο ο ανάδοχος θα αναμενόταν να ζητήσει περαιτέρω εξηγήσεις.

Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε, στο πλαίσιο αξιολόγησης του σκοπού του έργου και του καθορισμού των επιλέξιμων κατασκευαστικών δαπανών, να ζητήσει, από τον αιτητή περαιτέρω εξηγήσεις για τον σκοπό κατασκευής του πρώτου ορόφου, έτσι ώστε να αποκλείσει το ενδεχόμενο επιδοτούμενοι χώροι να χρησιμοποιηθούν είτε για ιδιωτικούς σκοπούς από τον ίδιο τον αιτητή είτε για την παροχή αγροτουριστικών υπηρεσιών που σύμφωνα με την τεchnοοικονομική μελέτη του έργου, αποτελούσε έναν από τους μελλοντικούς στόχους του αιτητή.

Σχετικά με το θέμα αυτό, ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι στις πρόνοιες εφαρμογής του Μέτρου, ισχύει πάντα η ασφαλιστική δικλίδα σύμφωνα με την οποία καθορίζεται μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά τ.μ., και ότι εάν στην πορεία υλοποίησης του έργου διαπιστωθεί ότι κάποιοι χώροι δεν είναι επιλέξιμοι με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου, τότε αφαιρούνται και μειώνεται το επιλέξιμο κόστος.

Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με την πιο πάνω άποψη και θεωρεί ότι οι μη επιλέξιμοι χώροι και δαπάνες πρέπει να εντοπίζονται πριν την έναρξη υλοποίησης του έργου καθότι ενδέχεται το μέγεθος τους να είναι σημαντικό σε βαθμό που να επηρεάζεται και να διαφοροποιείται ο σκοπός κατασκευής του έργου και για τον οποίο εγκρίθηκε η χρηματοδότησή του στο πλαίσιο του εν λόγω Μέτρου.

- (ii) Σύμφωνα με τα αρχιτεκτονικά σχέδια της τροποποιητικής Πολεοδομικής Άδειας ημερ. 31.8.2016, το συνολικό εμβαδό των καλυμμένων χώρων του πρώτου ορόφου είχε αυξηθεί κατά 25%, στα 499 τ.μ. και αποτελούνταν από 37 τ.μ. κοινόχρηστους χώρους, 87 τ.μ. βεράντες και 375 τ.μ. εσωτερικούς χώρους οι οποίοι περιλάμβαναν ένα γραφείο, δύο μεγάλα υπνοδωμάτια με χώρους υγιεινής και αποθηκευτικούς χώρους το καθένα και χώρο μουσείου. Σε βεβαίωση του αρχιτέκτονα ημερ. 6.10.2016 αναφέρεται ότι εκ παραδρομής στα υπό αναφορά εγκεκριμένα σχέδια παρουσιάζονται εσωτερικοί χώροι ως υπνοδωμάτια καθότι στην πραγματικότητα θα χρησιμοποιηθούν και αυτοί ως γραφεία, καθώς και ότι το συνολικό εμβαδό των καλυμμένων χώρων του πρώτου ορόφου ανέρχεται στα 528 τ.μ. και όχι στα 499 τ.μ. όπως καταγράφεται στα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.

Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στις 12.7.2018, διαπιστώθηκε ότι εσωτερικοί χώροι στον πρώτο όροφο, συνολικού εμβαδού περίπου 80 τ.μ., κατασκευάστηκαν με σκοπό να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως υπνοδωμάτια. Επιπρόσθετα, ο εκπρόσωπος της αιτήτριας εταιρείας μάς πληροφόρησε ότι το μουσείο, το οποίο σύμφωνα με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια ημερ. 17.7.2014, θα λειτουργούσε σε χώρο του πρώτου ορόφου συνολικού εμβαδού περίπου 130 τ.μ., θα στεγαζόταν τελικά σε χώρο που βρίσκεται εντός της κοινότητας που βρίσκεται το οινοποιείο και ότι ενδεχομένως ο εν λόγω χώρος να χρησιμοποιούνταν για διαλέξεις. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δημιουργούνται εύλογα ερωτηματικά για τη σκοπιμότητα κατασκευής του πρώτου ορόφου και κατά πόσο αυτός θα χρησιμοποιείται για τη διεξαγωγή εργασιών σχετικών με την οινοποίηση. Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής του Μέτρου, οι δαπάνες για υποδομές διανυκτέρευσης δεν είναι επιλέξιμες.

Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να είχε απορρίψει αιτήματα πληρωμής για δαπάνες οι οποίες έγιναν για υποδομές διανυκτέρευσης καθώς και για υποδομές για τις οποίες δεν υπήρχαν βάσιμα στοιχεία ότι θα χρησιμοποιούνταν για την εξυπηρέτηση των σκοπών της ενίσχυσης.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου που έγινε στις 26.9.2018 για την έγκριση της τελικής πληρωμής της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου, διαφάνηκε ότι κάποιοι χώροι δεν ήταν επιλέξιμοι με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου. Το κόστος κατασκευής των χώρων αυτών δεν επιδοτήθηκε και το ανάλογο ποσό αφαιρέθηκε από το συνολικό επιλέξιμο κόστος.

(δ) Κατασκευή Ισογείου.

- (i) Στα αρχιτεκτονικά σχέδια της Πολεοδομικής Άδειας ημερ. 17.7.2014, τα οποία υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της αίτησης συμμετοχής στην 5^η Προκήρυξη του Μέτρου, το συνολικό εμβαδό των καλυμμένων χώρων του ισογείου ανέρχεται στα 776 τ.μ. εκ των οποίων τα 699 τ.μ. αφορούν σε εσωτερικούς χώρους (εστιατόριο και κουζίνα) και τα 77 τ.μ. αφορούν σε εξωτερικές καλυμμένες βεράντες. Σύμφωνα με τα αρχιτεκτονικά σχέδια της τροποποιητικής Πολεοδομικής Άδειας ημερ. 31.8.2016, το συνολικό εμβαδό των εσωτερικών και των εξωτερικών καλυμμένων χώρων του ισογείου αυξήθηκε κατά 100 τ.μ. και 115 τ.μ. περίπου, αντίστοιχα. Για τον υπολογισμό της επιλέξιμης έκτασης του ισογείου ο ανάδοχος δεν έλαβε υπόψη την έκταση της κολυμβητικής δεξαμενής, του spa και των σχετικών βοηθητικών χώρων, που σύμφωνα με την τεχνοοικονομική μελέτη σχετίζεται με την προτεινόμενη επένδυση, ως αγροτουριστική εμπειρία και η οποία σύμφωνα με τηλεφωνική επικοινωνία του αρχιτέκτονα του έργου με τον ανάδοχο στις 16.7.2014, υπολογίστηκε στα 229 τ.μ. από το σύνολο των 699 τ.μ. εσωτερικών καλυμμένων χώρων. Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στις 12.7.2018, ο εκπρόσωπος της αιτήτριας εταιρείας μάς πληροφόρησε ότι η αιτήτρια εταιρεία προτίθεται, στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου της για αγροτουριστική εκμετάλλευση του οινοποιείου να κατασκευάσει πλησίον του χώρου του οινοποιείου, 20 πολυτελείς κατοικίες, οι οποίες θα συγκοινωνούν με τους χώρους του οινοποιείου και οι ένοικοί τους θα έχουν τη δυνατότητα χρήσης των υπηρεσιών της εσωτερικής πισίνας και των spa. Συναφώς αναφέρεται ότι σε επιστολή μας ημερ. 30.5.2018 προς

τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών εκφράστηκε η άποψη ότι το γεγονός ότι στις κατασκευές περιλαμβάνονταν υποδομές που δεν σχετίζονταν με τη λειτουργία της οινοποιητικής μονάδας π.χ. κολυμβητική δεξαμενή, χώροι αποδυτηρίων, spa και σάουνα, θα έπρεπε να προβληματίσει περαιτέρω τον Οργανισμό (πέραν της μη επιδότησης κόστους ανέγερσής τους), καθότι υποδεικνύουν ότι η επένδυση θα χρησιμοποιούνταν και για άλλους σκοπούς πέραν αυτών για τους οποίους χρηματοδοτήθηκε και οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 και στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου.

Σύσταση: Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να περιορίζεται στην παραχώρηση έγκρισης για χρηματοδότηση της κατασκευής οινοποιητικών μονάδων όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013. Συνεπώς θα πρέπει να απορρίπτει αιτήματα για χρηματοδότηση οινοποιητικών μονάδων οι οποίες περιλαμβάνουν υποδομές που παραπέμπουν σε άλλες χρήσεις που δεν προνοούνται στο νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Μέτρου ούτε και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του, που είναι η βελτίωση της επίδοσης των οινοποιητικών επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι το γεγονός ότι ένα πολύ μικρό μέρος του κτιρίου (το οποίο σύμφωνα με την τηλεφωνική επιβεβαίωση του αρχιτέκτονα του έργου ημερ. 16.7.2014 ανέρχεται περίπου στα 229 τ.μ.) δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες του Μέτρου, δεν καθιστά το υπόλοιπο έργο ως μη επιλέξιμο, καθότι η χρήση του έργου επιβεβαιώνεται στην Άδεια Οικοδομής του.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της, αφού, βάσει των πιο πάνω φαίνεται ότι οι χώροι του ισογείου σχεδιάστηκαν ως επί τω πλείστον για να ικανοποιούν ανάγκες που σχετίζονται με την παροχή αγροτουριστικών υπηρεσιών, υπηρεσιών εστίασης και για διοργάνωση εκδηλώσεων ή για ιδιωτική χρήση από τον αιτητή και όχι τόσο για τη διενέργεια διαδικασιών που σχετίζονται άμεσα με τη λειτουργία του οινοποιείου.

Επίσης, ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι παρέχεται έγκριση για χρηματοδότηση κτιριακών εγκαταστάσεων για σκοπούς εγκατάστασης/ λειτουργίας οινοποιητικών μονάδων νοουμένου ότι έχουν εξασφαλιστεί οι απαραίτητες άδειες οικοδομής και λειτουργίας (π.χ. πιστοποιητικό σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο, υγειονομικό πιστοποιητικό κλπ). Μας ανέφερε επίσης ότι στην περίπτωση όπου στην Άδεια Οικοδομής περιλαμβάνονται και δραστηριότητες που δεν καλύπτει το Μέτρο τότε γίνεται ανάλογη μείωση του επιλέξιμου κόστους καθώς και ότι η πρακτική αυτή ακολουθείται σε όλα τα Σχέδια χορηγιών που εφαρμόζει το Υπουργείο ΕΕΒ.

- (ii) Επίσης, όσον αφορά στην κατασκευή του ισογείου, με επιστολή του ημερ. 9.7.2014 το Υπουργείο Εσωτερικών πληροφόρησε τον δικαιούχο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να παραχωρήσει έγκριση για χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής, για ανέγερση οινοποιείου με χώρους υποδοχής, εστιατορίου και κολυμβητικής δεξαμενής με κατάλληλους όρους και προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων όρων που θέτουν συγκεκριμένες αρμόδιες Υπηρεσίες/ Τμήματα/Οργανισμοί, ώστε το εστιατόριο να λειτουργεί χωρίς μουσική και

η κολυμβητική δεξαμενή να μην διατίθεται για δημόσια χρήση αλλά αποκλειστικά για ιδιωτική. Διαπιστώθηκε ότι στον φάκελο της αίτησης δεν υπάρχουν στοιχεία για τους όρους και προϋποθέσεις βάσει των οποίων παραχωρήθηκε η Πολεοδομική Άδεια και η Άδεια Οικοδομής του έργου και εκφράστηκε η άποψη ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να απαιτήσει την υποβολή τους από τον αιτητή, αφού αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αδειών και είναι σημαντικοί για την αξιολόγηση του σκοπού κατασκευής του έργου και της αξιοποίησής του από τον αιτητή. Σχετικά με το θέμα αυτό ο ανάδοχος μάς πληροφόρησε ότι δεν ζήτησε τα υπό αναφορά στοιχεία από τον αιτητή, καθότι θεωρεί ότι δεν ήταν αναγκαία για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας του έργου. Σημειώνεται ότι, στις 28.8.2018 ο ανάδοχος προσκόμισε προς την Υπηρεσία μας αντίγραφο των όρων και προϋποθέσεων για την έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής και των τροποποιητικών αδειών του έργου.

Σύσταση: Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να εξετάζει τους όρους βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι σχετικές άδειες για την ανέγερση των οιοποιητικών μονάδων και υποδομών για σκοπούς διασφάλισης ότι η εφαρμογή τους δεν θα περιορίσει τους σκοπούς και τον τρόπο λειτουργίας του έργου όπως αυτοί παρουσιάζονται στην αίτηση συμμετοχής και βάσει των οποίων γίνεται η αξιολόγηση για την επιλεξιμότητα του έργου.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι η πρακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα είναι να εξετάζεται κατά πόσο το κτίριο ανεγέρθηκε σύμφωνα με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια της άδειας οικοδομής.

(ε) Κατασκευή υπογείου Α΄.

- (i) Στα αρχιτεκτονικά σχέδια που υποβλήθηκαν με την αίτηση συμμετοχής στις 21.3.2014 διευκρινίζεται η χρήση χώρων μόνο περίπου συνολικής έκτασης 360 τ.μ., οι οποίοι αφορούν σε αποθήκες, χώρους γραφείου ή για το προσωπικό, κοινόχρηστους χώρους και κλιμακοστάσιο, ενώ παρουσιάζονται και επιπρόσθετοι καλυμμένοι χώροι περίπου 320 τ.μ., για τους οποίους δεν παρέχονται διευκρινίσεις ως προς τον σκοπό χρήσης. Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να επιδείξει περισσότερη προσοχή και αυστηρότητα κατά την αξιολόγηση της αίτησης συμμετοχής και των στοιχείων που επισυνάπτονται σε αυτή έτσι ώστε να εντοπίσει τα στοιχεία και τις αναφορές του αιτητή τα οποία αιτιολογούν το μέγεθος του έργου και τους σκοπούς των υποδομών του και να ζητήσει περαιτέρω εξηγήσεις στις περιπτώσεις όπου αυτά ήταν ανεπαρκή, έτσι ώστε να είναι σε θέση να σχηματίσει, για σκοπούς υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών, ολοκληρωμένη, ορθή και αντικειμενική άποψη για την κατασκευή του έργου και τους σκοπούς που θα εξυπηρετεί.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι είναι στην ευχέρεια του επενδυτή να αποφασίσει για τη χρήση και την έκταση των χώρων που περιλαμβάνονται στις κτιριακές εγκαταστάσεις μιας μονάδας και ότι τα αρχιτεκτονικά σχέδια που υποβάλλονται με την αίτηση συμμετοχής, δεν αντικατοπτρίζουν την τελική εικόνα της οικοδομής. Για τον λόγο αυτό, σε περιπτώσεις όπου κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης διαπιστωθεί ότι υπάρχουν μη επιλέξιμοι χώροι (είτε για λόγους χρήσης, είτε επειδή δεν ανταποκρίνονται στην τελική άδεια οικοδομής), το

κόστος κατασκευής των χώρων αυτών αφαιρείται και δεν υπολογίζεται στο επιλέξιμο κόστος που θα ληφθεί υπόψη για σκοπούς επιδότησης.

(στ) Κατασκευή υπογείου Β'. Στα αρχιτεκτονικά σχέδια ημερ. 21.3.2014 και 17.7.2014 που υποβλήθηκαν με την αίτηση συμμετοχής παρουσιάζονται χώροι συνολικής έκτασης περίπου 880 τ.μ. οι οποίοι αφορούν σε οινοποιητικές εργασίες, κάβα και κοινόχρηστους χώρους (χώρο στάθμευσης, υποδοχής και κλιμακοστάσιο).

Σύμφωνα με τα αρχιτεκτονικά σχέδια που εγκρίθηκαν με την τροποποιητική Πολεοδομική Άδεια ημερ. 31.8.2016, το εμβαδόν των χώρων αυτών παρουσιάζεται αυξημένο συνολικά κατά περίπου 255 τ.μ. και αφορά σε χώρους στάθμευσης (142 τ.μ.), σε κοινόχρηστους χώρους (41 τ.μ.) και σε αποθήκες (72 τ.μ.). Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στις 12.7.2018 διαπιστώθηκε ότι σε εσωτερικό χώρο του δεύτερου υπογείου, ο οποίος σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια ημερ. 31.8.2016 χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης φορτηγών οχημάτων, έκτασης περίπου 235 τ.μ., υπήρχε εγκατεστημένος εξοπλισμός για παραγωγή και εμφιάλωση ροδοστάγματος.

Σύσταση: Επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να διενεργήσει τους απαιτούμενους ελέγχους για να εξακριβώσει κατά πόσο ο υπό αναφορά χώρος, ο οποίος σύμφωνα με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια για τους σκοπούς της ενίσχυσης θα χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης, καθότι σε αντίθετη περίπτωση η δαπάνη για την κατασκευή του συγκεκριμένου χώρου θα έπρεπε να θεωρηθεί ως μη επιλέξιμη.

(ζ) Σε σχέση με τα πιο πάνω θέματα, έγινε εισήγηση όσον αφορά στα ακόλουθα:

- Το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου να τροποποιηθεί ώστε να καθορίζεται το ελάχιστο ποσοστό χρηματοδότησης που αφορά στην υλοποίηση του κύριου αντικειμένου της επένδυσης π.χ. της κατασκευής του οινοποιείου και των συναφών έργων π.χ. περιβάλλοντων χωρών.
- Σε περίπτωση κατά την οποία επιτρέπεται η δυνατότητα κατασκευής ιδιωτικού έργου, αυτό πρέπει να καθορίζεται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου όπως επίσης και ο τρόπος αξιολόγησης του εύλογου κόστους ολόκληρου του έργου. Για σκοπούς αποφυγής του ενδεχόμενου «κανιβαλισμού» του χρηματοδοτούμενου έργου από το ιδιωτικό, οι ποσότητες και οι δαπάνες που αντιστοιχούν στο κάθε έργο θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να ελέγχονται δεόντως.
- Σύμφωνα με τους όρους του Μέτρου, σε περιπτώσεις όπου γίνονται τροποποιήσεις στα αρχικά εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και ο δικαιούχος δεν έχει εξασφαλίσει τις απαραίτητες τροποποιητικές άδειες μέχρι την ημερομηνία πληρωμής της ενίσχυσης, υπογράφεται σχετική υπεύθυνη δήλωση για προσκόμιση των εν λόγω αδειών εντός δύο ετών από την ημερομηνία του επιτόπιου ελέγχου στη βάση του οποίου διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων. Εκφράστηκε η άποψη ότι ο όρος αυτός κρίνεται χαλαρός, δεδομένου ότι το έργο θα μπορούσε και με την ολοκλήρωση της επένδυσης να είναι νόμιμα αδειοδοτημένο. Σχετικά με το θέμα αυτό έγινε εισήγηση όπως η διάρκεια της χρονικής περιόδου για εξασφάλιση τροποποιητικής Πολεοδομικής Άδειας να είναι τέτοια έτσι ώστε να μην περιορίζει τη δυνατότητα ανάκτησης της επιδότησης σε περίπτωση εντοπισμού παράβασης και μη εξασφάλισης των απαιτούμενων αδειών από τον αιτητή.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι η πρόνοια αυτή συμβάλλει στην έγκαιρη απορρόφηση

των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων και ότι δεν θα πρέπει να αποτρέπονται επενδύσεις λόγω της καθυστέρησης στην έκδοση κάποιας άδειας. Μας ανέφερε επίσης ότι καμία χορηγία δεν νομιμοποιείται εάν στο πλαίσιο της καθορισμένης χρονικής περιόδου δεν παρουσιαστούν όλες οι αναγκαίες άδειες ή/και πιστοποιητικά.

Η Υπηρεσία μας συνεχίζει να διατηρεί τις απόψεις της καθότι θεωρεί ότι η απορρόφηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό για την επιτυχή εφαρμογή του Μέτρου, καθώς και ότι είναι σημαντική η λήψη μέτρων για τον περιορισμό του ενδεχομένου δημιουργίας αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

3. Παραχώρηση παράτασης από τον ανάδοχο για την ολοκλήρωση των επενδύσεων.

Σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής του Μέτρου, η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων αποτελεί δέσμευση και βασική προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Οι όροι εφαρμογής της 5^{ης} και 6^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου επισημαίνουν σχετικά ότι, κατά παρέκκλιση, σε περίπτωση που ο αιτητής το ζητήσει γραπτώς, η αρμόδια Αρχή δύναται να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και έξι μήνες ενώ, σε περιπτώσεις μεγάλων έργων που περιλαμβάνουν ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων κόστους πέραν των €500.000, η αρμόδια Αρχή δύναται να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και δύο χρόνια. Οι υπό αναφορά όροι διαλαμβάνουν επίσης ότι όλα τα αιτιολογημένα αιτήματα για παράταση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης των έργων θα πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής της 7^{ης} Προκήρυξης, η αρμόδια Αρχή δύναται, κατόπιν γραπτού αιτήματος του αιτητή, να παραχωρήσει παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης των επενδύσεων, όχι όμως πέραν της 31^{ης} Μαΐου 2020 και νοουμένου ότι μέχρι τις 31.8.2017, ο αιτητής έχει υλοποιήσει τουλάχιστον το 30% του εγκεκριμένου επενδυτικού έργου, ενώ επισημαίνεται ότι η αρμόδια Αρχή δύναται να παραχωρήσει έγκριση για παράταση της υλοποίησης της επενδυτικής δράσης πέραν της 31^{ης} Μαΐου 2020, εφόσον ο αιτητής το ζητήσει γραπτώς.

Στον ακόλουθο πίνακα παραθέτουμε στοιχεία αναφορικά με τη διετή παράταση που παραχώρησε ο ανάδοχος, με τη σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού, προς τον αιτητή, για την υλοποίηση και των τριών επενδυτικών έργων. Επισημαίνεται ότι οι λόγοι για τους οποίους ο αιτητής ζήτησε από τον ανάδοχο έγκριση για παράταση της υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδύσεων, αφορούσαν και στις τρεις περιπτώσεις την πολυπλοκότητα του έργου και τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή ανέγερσης του οινοποιείου κατά τους χειμερινούς μήνες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση των κατασκευαστικών εργασιών.

Στοιχεία για την παραχώρηση χρονικής παράτασης για την ολοκλήρωση των επενδύσεων				
Αρ. αίτησης	Ημερομηνία υπογραφής συμφωνίας	Καταληκτική ημερομηνία συμφωνίας	Α΄ Παράταση	Β΄ Παράταση
3 ^α -527	5.9.2014	30.3.2016	30.3.2018	30.6.2018
3 ^α -617	6.10.2015	31.3.2018	30.3.2020	-
3 ^α -715	25.7.2017	31.5.2018	31.5.2020	-

Σχετικά με το θέμα αυτό διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Παραχώρηση παράτασης στο πλαίσιο της αίτησης με αρ. 3^α-527 που αφορούσε στην 5^η Προκήρυξη. Ο αιτητής, με επιστολή του ημερ. 23.1.2018 προς την αρμόδια Αρχή, ζήτησε την κατ' εξαίρεση παραχώρηση περαιτέρω τρίμηνης παράτασης μέχρι τις 30.6.2018 για την ολοκλήρωση του αντικειμένου της πιο πάνω αίτησης, το οποίο αφορούσε στην κατασκευή του εσωτερικού του κτιρίου και των εξωτερικών καλυμμένων χώρων και στην αγορά μηχανημάτων/ εξοπλισμού. Ο αιτητής επικαλέστηκε τους ίδιους λόγους που ανέφερε και σε αιτήματα που υπέβαλε προς τον ανάδοχο για εξασφάλιση παράτασης για την υλοποίηση των επενδύσεων του της 6^{ης} και 7^{ης} Προκήρυξης οι οποίοι αφορούσαν στην πολυπλοκότητα του έργου και στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή. Ο ανάδοχος, κατόπιν εξασφάλισης της σύμφωνης γνώμης του ΟΑΠ, ενέκρινε το υπό αναφορά αίτημα του αιτητή και παράλληλα προέβη σε τροποποίηση των εν ισχύι όρων του Μέτρου, έτσι ώστε να επιτρέπεται η παραχώρηση παράτασης πέραν των δύο ετών, στις περιπτώσεις όπου ο αιτητής δεν ευθύνεται για τη μη έγκαιρη ολοκλήρωση του επενδυτικού έργου και εφόσον η αρμόδια Αρχή έχει πεισθεί για τους λόγους στους οποίους οφείλεται η καθυστέρηση ολοκλήρωσης της επένδυσης. Επισημαίνεται ότι δεν εντοπίστηκε στον φάκελο της συγκεκριμένης αίτησης συμμετοχής οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία να τεκμηριώνουν τη διενέργεια αξιολόγησης από τον ανάδοχο, για σκοπούς επιβεβαίωσης των αιτιολογήσεων του αιτητή και ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου δεν προέκυψε εξ υπαιτιότητάς του. Παρατηρήθηκε επίσης ότι ο δικαιούχος υπέβαλε το υπό αναφορά αίτημα στις 23.1.2018, δηλαδή σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών από την αναθεωρημένη καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, που ήταν η 30.3.2018, κατά παράβαση των όρων εφαρμογής της 5^{ης} Προκήρυξης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η συμπερίληψη του όρου εφαρμογής του Μέτρου, σύμφωνα με τον οποίο παρέχεται η δυνατότητα στην αρμόδια Αρχή, σε περιπτώσεις μεγάλων έργων που περιλαμβάνουν ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων κόστους πέραν των €500.000, να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία μέχρι και δύο έτη, έγινε κατόπιν σχετικού αιτήματος του εν λόγω δικαιούχου που υποβλήθηκε προς τον ανάδοχο και με το οποίο ζητούσε τη χορήγηση της πρώτης παράτασης που εξασφάλισε για την υλοποίηση του επενδυτικού έργου της πιο πάνω αίτησης συμμετοχής.

(β) Παραχώρηση παράτασης στο πλαίσιο των αιτήσεων με αρ. 3^α-617 και 3^α-715 που αφορούσαν στην 6^η και 7^η Προκήρυξη, αντίστοιχα. Ο ανάδοχος ενέκρινε, στις 28.2.2018, αίτημα του δικαιούχου που υποβλήθηκε στις 13.2.2018, σύμφωνα με το οποίο ζητούσε παράταση μέχρι τις 30.3.2020 και τις 31.5.2020 για την υλοποίηση των επενδυτικών δράσεων της 6^{ης} και 7^{ης} Προκήρυξης, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκε ότι το αίτημα του δικαιούχου για περαιτέρω παράταση υλοποίησης του έργου που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της 6^{ης} Προκήρυξης, αίτηση με αρ. 3^α-617, υποβλήθηκε, προς τον ανάδοχο, σε διάστημα μικρότερο των τριών μηνών από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, κατά παράβαση των όρων εφαρμογής της 6^{ης} Προκήρυξης. Εκφράστηκε επίσης η άποψη ότι είναι ανεπαρκής η αιτιολόγηση που υπέβαλε ο δικαιούχος για τους λόγους καθυστέρησης της υλοποίησης της επένδυσης της αίτησης με αρ. 3^α-715, η οποία αφορούσε μόνο στην αγορά μηχανημάτων, καθότι, σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, το ποσοστό υλοποίησης του έργου ανερχόταν σε πέραν του 93% και συνεπώς δεν αντιλαμβανόμαστε πώς οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες και η πολυπλοκότητα του έργου θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ολοκλήρωση της επένδυσης και την επιτυχή προμήθεια των μηχανημάτων. Επίσης δεν εντοπίστηκαν στους φακέλους των αιτήσεων

στοιχεία που να αιτιολογούν την περίοδο παράτασης δύο ετών που παραχώρησε ο ανάδοχος προς τον αιτητή για την υλοποίηση της κάθε επένδυσης.

(γ) Ο αιτητής υπέβαλε στις 29.6.2018, προς τον ανάδοχο, το τελευταίο αίτημα πληρωμής για την επένδυση που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της 5^{ης} Προκήρυξης, αίτηση με αρ. 3^α-527, συνοδευόμενο από σχετικές βεβαιώσεις του αρχιτέκτονα και του επιμετρητή ποσοτήτων, σύμφωνα με τους οποίους το ποσοστό εκτελεσθείσας εργασίας του έργου ανερχόταν στο 100%. Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στο οινοποιείο στις 12.7.2018 διαπιστώθηκε ότι, παρά το γεγονός ότι οι κατασκευαστικές εργασίες των εσωτερικών χώρων και των εξωτερικών καλυμμένων χώρων φαίνεται να είχαν ολοκληρωθεί, εντούτοις, βρισκόνταν σε λειτουργία μόνο οι χώροι και τα μηχανήματα που αφορούσαν στις παραγωγικές διαδικασίες οινοποίησης, ενώ οι υπόλοιποι χώροι και μηχανήματα, οι οποίοι περιλαμβάνονταν στις επενδυτικές δράσεις της πιο πάνω αίτησης συμμετοχής π.χ. χώροι γραφείων, χώρος υποδοχής, εστιατόριο και χώροι οινογνωσίας, δεν ήταν εξοπλισμένοι και δεν είχαν τεθεί σε λειτουργία. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν είχαν τοποθετηθεί τα είδη υγιεινής και δεν είχαν ολοκληρωθεί οι μηχανολογικές εργασίες, παρά το γεγονός ότι οι εργασίες αυτές περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις του εργολάβου και σύμφωνα με τις υπό αναφορά βεβαιώσεις του αρχιτέκτονα και του επιμετρητή ποσοτήτων θα έπρεπε να είχαν υλοποιηθεί. Σε σχετικό ερώτημα που υποβάλαμε αναφορικά με τη λειτουργία των υπόλοιπων χώρων, πέραν αυτών που σχετίζονται με τις παραγωγικές διαδικασίες οινοποίησης, ο εκπρόσωπος του αιτητή μάς πληροφόρησε ότι προγραμματίζεται να λειτουργήσουν στο εγγύς μέλλον καθότι η προμήθεια του εξοπλισμού που απαιτείται για τη λειτουργία τους π.χ. τραπέζια, καρέκλες και φωτιστικά, περιλαμβάνεται στην επενδυτική δράση της δεύτερης αίτησης συμμετοχής αρ. 3^α-617, η οποία, σύμφωνα με την παράταση που παραχωρήθηκε από τον ανάδοχο, δύναται να ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.3.2020. Βάσει των πιο πάνω, φαίνεται ότι μέχρι την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού έργου της πρώτης αίτησης συμμετοχής στις 30.6.2018, όχι μόνο δεν είχαν ολοκληρωθεί όλες οι απαιτούμενες κατασκευαστικές εργασίες για τις οποίες ο δικαιούχος υπέβαλε αίτημα πληρωμής, αλλά και η ίδια η οινοποιητική μονάδα δεν λειτουργούσε κανονικά και σύμφωνα με τον τρόπο που καθορίζεται στην πρώτη αίτηση συμμετοχής, αρ. 3^α-527. Σχετικά με το θέμα αυτό, εκφράστηκε η άποψη ότι για να καθίσταται δυνατή η χρηματοδότηση μίας επενδυτικής δράσης θα πρέπει, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υλοποίησής, το αντικείμενο της επένδυσης, όχι μόνο να έχει ολοκληρωθεί αλλά να είναι και σε λειτουργήσιμη κατάσταση. Ως εκ τούτου, χωρίς να παραγνωρίζουμε την ευθύνη του δικαιούχου για προώθηση των απαιτούμενων ενεργειών έτσι ώστε το αντικείμενο της αιτούμενης ενίσχυσης να βρισκόταν σε λειτουργία μέχρι την καταληκτική ημερομηνία της επένδυσης στις 30.6.2018, θεωρούμε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να εντόπιζε έγκαιρα το πιο πάνω γεγονός και να παρείχε έγκριση για παράταση της υλοποίησης της επένδυσης της δεύτερης αίτησης, αρ. 3^α-617, σύμφωνα με την οποία ο υπό αναφορά εξοπλισμός έπρεπε να αγοραστεί και να τεθεί σε λειτουργία μέχρι την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της κατασκευής του έργου. Επισημαίνεται ότι μέχρι τον έλεγχό μας στις 25.7.2018, ο ανάδοχος δεν είχε διενεργήσει επίσημο επιτόπιο έλεγχο στην εν λόγω οινοποιητική μονάδα για σκοπούς εξακρίβωσης του ποσοστού ολοκλήρωσης του έργου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέτρου και τους όρους της συμφωνίας δημόσιας ενίσχυσης, έτσι ώστε να είναι σε θέση να απορρίψει τυχόν αιτήματα του δικαιούχου για χρηματοδότηση δράσεων οι οποίες δεν είχαν υλοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία στις 30.6.2018.

Σύσταση: Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα έγινε εισήγηση όσον αφορά στα ακόλουθα:

- Η εξέταση, από τον ανάδοχο, ως αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Μέτρου και από τον Οργανισμό, ως υπεύθυνο για τη γενική εποπτεία της εφαρμογής του Μέτρου, των αιτημάτων παραχώρησης παράτασης για την υλοποίηση των επενδυτικών δράσεων πρέπει να γίνεται με περισσότερη αυστηρότητα. Το ενδεχόμενο παραχώρησης παράτασης πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για κάθε κατηγορία του εγκεκριμένου επενδυτικού έργου π.χ. κατασκευή κτιρίου, αγορά μηχανήματος/εξοπλισμού, γενικά έξοδα.
- Για σκοπούς νομότυπης εφαρμογής του Μέτρου και ίσης μεταχείρισης των αιτητών, ο ανάδοχος πρέπει να απορρίπτει τα αιτήματα που υποβάλλονται από τους δικαιούχους εκπρόθεσμα.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται, παραχωρείται παράταση εντός των επιτρεπόμενων χρονικών ορίων σε όλους ανεξαιρέτως τους δικαιούχους οπότε δεν τίθεται θέμα άνισης μεταχείρισης των δικαιούχων, θέση με την οποία διαφωνεί η Υπηρεσία μας.

- Επίσης για τους πιο πάνω σκοπούς, τυχόν τροποποιήσεις στους όρους εφαρμογής μίας Προκήρυξης πρέπει να γίνονται πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου της συγκεκριμένης Προκήρυξης και όχι κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της. Η ανάγκη για τροποποίηση των όρων πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως και να προκύπτει κατόπιν διενέργειας γενικής αξιολόγησης της εφαρμογής του Μέτρου και όχι από μεμονωμένα αιτήματα δικαιούχων.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι οι τροποποιήσεις των προνοιών του Μέτρου γίνονται σε συνεργασία με τον ανάδοχο, όταν και εφόσον κρίνεται απαραίτητο και ότι όλες οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται ομοιόμορφα για όλους τους αιτητές και δικαιούχους.

Η Υπηρεσία μας συνεχίζει να διατηρεί την άποψή της επί του θέματος.

- Για σκοπούς εξακρίβωσης του ποσοστού ολοκλήρωσης κάθε επενδυτικής δράσης για την οποία ο δικαιούχος υποβάλλει, προς τον ανάδοχο, αίτημα πληρωμής, αλλά και της υποχρέωσης του δικαιούχου να ολοκληρώσει την επένδυση μέχρι την συμφωνηθείσα καταληκτική ημερομηνία, ο ανάδοχος πρέπει να διενεργεί επιτόπιο έλεγχο, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την υποβολή του σχετικού αιτήματος πληρωμής από τον δικαιούχο. Σχετικά με το θέμα αυτό, επισημάνθηκε ότι ο ανάδοχος θα έπρεπε να προωθήσει άμεσα ενέργειες για διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου στην εν λόγω οινοποιητική μονάδα για σκοπούς εξακρίβωσης της υλοποίησης του επενδυτικού έργου που εγκρίθηκε για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου και υπολογισμού της ενίσχυσης που πρέπει να καταβληθεί ή να ανακτηθεί από τον δικαιούχο.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι η επιτόπια επαλήθευση της επένδυσης διενεργείται μετά την ολοκλήρωση του λογιστικού ελέγχου των αποδεικτικών στοιχείων που υποβάλλει ο αιτητής με το αίτημα πληρωμής.

4. Έκδοση Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής.

Σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου ο αιτητής θα έπρεπε να υποβάλει με την αίτηση συμμετοχής την Πολεοδομική Άδεια και την Άδεια Οικοδομής του έργου. Το Τμήμα Γεωργίας ως ο τότε ανάδοχος του Μέτρου, ζήτησε με επιστολή του ημερ. 27.3.2014 την προσκόμιση μέχρι 25.4.2014, από τον αιτητή των πιο πάνω δικαιολογητικών καθότι αυτά δεν είχαν υποβληθεί με την αίτηση συμμετοχής που υπέβαλε στις 21.3.2014 στο πλαίσιο της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου. Ο αιτητής ζήτησε με επιστολή του ημερ. 16.4.2014 τη χορήγηση πρόσθετης παράτασης για την υποβολή των εν λόγω δικαιολογητικών καθότι ακόμη εκκρεμούσε η εξέταση της αίτησης για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής από το Συμβούλιο Παρεκκλίσεων και στη συνέχεια η λήψη σχετικής Απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο και το Τμήμα Γεωργίας παραχώρησε πρόσθετη παράταση μέχρι τις 23.5.2014. Στη συνέχεια το Υπουργείο ΕΕΒΤ – Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας ως ο επόμενος ανάδοχος, παραχώρησε στον αιτητή παράταση μέχρι τις 23.7.2014 η οποία ήταν κατά 30 μέρες μεγαλύτερη από αυτή που προβλέπεται στους όρους εφαρμογής του Μέτρου, λόγω των δυσκολιών που προέκυψαν από την ανάληψη της αναδοχής του Μέτρου. Στη συνέχεια, ο αιτητής ζήτησε με επιστολή του ημερ. 3.7.2014 την τροποποίηση, από τον ανάδοχο, του σχετικού όρου του Μέτρου έτσι ώστε να μην απαιτείται η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών με την αίτηση συμμετοχής, αλλά να αποτελούν προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται για την έκδοσή τους. Ο ΟΑΠ προέβη σε τροποποίηση των όρων εφαρμογής της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου σύμφωνα με την οποία για τις επενδυτικές προτάσεις που αφορούν την ανέγερση νέων ή/και επέκταση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και δεν έχουν εξασφαλίσει Πολεοδομική Άδεια και Άδεια Οικοδομής να απαιτείται μόνο η κατάθεση αίτησης για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας και τα εν λόγω δικαιολογητικά να αποτελούν προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας. Σημειώνεται ότι ο αιτητής προσκόμισε την Πολεοδομική Άδεια στις 22.7.2014 ενώ η Άδεια Οικοδομής εκδόθηκε στις 21.7.2015. Σχετικά με το θέμα αυτό επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ο ανάδοχος αποδέχτηκε εκπρόθεσμα την αίτηση, κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των αιτητών, καθότι ο αιτητής θα έπρεπε να είχε εξασφαλίσει τις εν λόγω άδειες μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της αίτησης στις 14.3.2014.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε ότι κατά την 5^η Προκήρυξη του Μέτρου, το Τμήμα Γεωργίας, ως ο τότε ανάδοχος του Μέτρου απέστειλε στις 27.3.2014 επιστολή στον αιτητή για προσκόμιση ελλειπόντων στοιχείων μέχρι τις 25.4.2014 και σε κατοπινό στάδιο το Τμήμα Γεωργίας με επιστολή του ημερ. 28.4.2014, παραχώρησε στον αιτητή παράταση 30 ημερών μέχρι τις 23.5.2014. Στη συνέχεια το Υπουργείο ΕΕΒΤ ανέλαβε την αναδοχή του Μέτρου στις 30.4.2014 και αποφασίστηκε με τη σύμφωνη γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠΣΑ και του ΟΑΠ η παραχώρηση επιπλέον παράτασης 60 ημερών στον αιτητή, μέχρι τις 23.7.2014 για την προσκόμιση των ελλειπόντων στοιχείων, τα οποία ο αιτητής προσκόμισε στις 22.7.2014. Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε επίσης ότι η πιο πάνω τροποποίηση της σχετικής πρόνοιας Μέτρου σύμφωνα με την οποία η προσκόμιση της Άδειας Οικοδομής και της Πολεοδομικής Άδειας να απαιτείται με την καταβολή της χορηγίας και όχι με την υποβολή της αίτησης, έγινε με τη σύμφωνη γνώμη της Διαχειριστικής Αρχής του πιο πάνω Προγράμματος

και εφαρμόστηκε για όλους τους αιτητές έτσι ώστε να συνάδει με τα υπόλοιπα Σχέδια που εφαρμόζει το Υπουργείο ΕΕΒΤ.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψη ότι τυχόν τροποποιήσεις στους όρους εφαρμογής μίας Προκήρυξης πρέπει να γίνονται πριν την ημερομηνία της περιόδου της συγκεκριμένης Προκήρυξης και όχι κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της.

- (ii) Ο ανάδοχος δεν έλαβε υπόψη τις προσφορές που προσκόμισε ο αιτητής για το κόστος των κατασκευαστικών εργασιών του οινοποιείου για τον υπολογισμό του επιλέξιμου κόστους των κατασκευαστικών εργασιών, κατά παράβαση των όρων του Μέτρου, επικαλούμενος το γεγονός ότι η αίτηση για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας βρισκόταν στο στάδιο της εξέτασης από την Πολεοδομική Αρχή, κατά το οποίο δεν υπάρχει απαίτηση ετοιμασίας όλων των απαραίτητων μελετών και συνεπώς δεν ήταν σε θέση να ετοιμάσει αντικειμενικές προσφορές για την ανέγερση του έργου.
- (iii) Η δέσμευση του Προϋπολογισμού του Μέτρου για τη χρηματοδότηση έργων για τα οποία εκκρεμεί η έκδοση Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής καθυστερεί την αποτελεσματική αξιοποίηση της κοινοτικής χρηματοδότησης και ενισχύει το ενδεχόμενο να μην καταστεί δυνατή η απαιτούμενη απορρόφησή του, αφού, για διάφορους λόγους μπορεί να μην ολοκληρωθεί η διαδικασία έκδοσης των απαιτούμενων αδειών.

Σύσταση: Για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των αιτητών αλλά και πιο αποτελεσματικής εφαρμογής του Μέτρου έγινε εισήγηση όσον αφορά στα ακόλουθα:

- Ο ανάδοχος πρέπει να απορρίπτει τις αιτήσεις οι οποίες δεν συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
- Η χορήγηση παράτασης για την προσκόμιση δικαιολογητικών συμμετοχής πρέπει να γίνεται μόνο για σκοπούς υποβολής διευκρινίσεων ή εγγράφων τα οποία είναι ήδη εκδομένα και εκ παραδρομής δεν υποβλήθηκαν από τον αιτητή.
- Τυχόν τροποποιήσεις στους όρους εφαρμογής μίας Προκήρυξης Μέτρου πρέπει να γίνονται πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου της συγκεκριμένης Προκήρυξης και όχι κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της.
- Ο ΟΑΠ πρέπει να αποδέχεται την ένταξη ώριμων έργων στο Μέτρο, δηλαδή προτάσεις για έργα για τα οποία ο αιτητής έχει εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες για την ανέγερση της οικοδομής.

5. Διαδικασία υποβολής προσφορών για σκοπούς αξιολόγησης του εύλογου χαρακτήρα των επιλέξιμων δαπανών.

Σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής του Μέτρου, η αξιολόγηση του εύλογου χαρακτήρα των δαπανών βασίζεται και στα τρία συστήματα που προνοούνται στο άρθρο 30 του Κανονισμού (ΕΕ) με αρ. 1150/2016 τα οποία είναι η σύγκριση διαφόρων προσφορών, ο καθορισμός δαπάνης αναφοράς για κάθε τετραγωνικό μέτρο καλυμμένου χώρου και της αξιολόγησης/βαθμολόγησης των αιτήσεων από ειδική Επιτροπή. Αναφορικά με τη διαδικασία προσφορών που πρέπει να ακολουθείται, οι όροι εφαρμογής της 5^{ης} και 6^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου, διαλαμβάνουν ότι για όλες ανεξαιρέτως τις επενδύσεις, θα έπρεπε να υποβάλλονται δύο τουλάχιστον προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες. Οι προσφορές για μηχανήματα/εξοπλισμό και εμπορικά οχήματα θα έπρεπε να συνοδεύονται και από τεχνική περιγραφή και οι

προσφορές για κτιριακές εγκαταστάσεις/οικοδομικές εργασίες θα έπρεπε να συνοδεύονται από πλήρες αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων, υπογραμμένο από εγκεκριμένο εκτιμητή ποσοτήτων, με αναφορά σε μονάδες, τιμές μονάδων, ανάλυση του κόστους και ολική τιμή προσφοράς, η οποία θα έπρεπε να είναι η ίδια με αυτή που προσφερόταν στην αίτηση συμμετοχής. Οι όροι της 6^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου διαλαμβάνουν ότι, σε περίπτωση που είναι αδύνατο να προσκομιστεί δεύτερη προσφορά στις περιπτώσεις όπου απαιτείται, αυτό θα πρέπει να αιτιολογηθεί γραπτώς και ο ανάδοχος θα αποφασίζει κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι. Αναφέρεται επίσης ότι, βάσει των όρων της 5^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου ο αιτητής δεν ήταν υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή και όπου συνέβαινε αυτό, θα έπρεπε να υποβάλει την απόφαση του στο Υπουργείο ΕΕΒΤ, αρκούντως αιτιολογημένη, προς έγκριση. Στην 6^η Προκήρυξη του Μέτρου ο υπό αναφορά όρος τροποποιήθηκε έτσι ώστε ο αιτητής να δικαιούται να υποβάλει την απόφαση του στο Υπουργείο ΕΕΒΤ – Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας για έγκριση, νοουμένου ότι η απόκλιση των δύο προσφορών δεν είναι πέραν του 20%, καθότι σε αντίθετη περίπτωση η σχετιζόμενη δαπάνη θα μπορούσε να κριθεί ως μη επιλέξιμη. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τους όρους εφαρμογής της 8^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου, ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή αλλά ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε στη διαδικασία που ακολούθησε ο ανάδοχος για την εξακρίβωση του εύλογου κόστους των κατασκευαστικών εργασιών που αιτήθηκε ο αιτητής μέσω της αίτησης με αρ. 3α-527 και των κατασκευαστικών εργασιών και μηχανημάτων/εξοπλισμού που αιτήθηκε ο αιτητής μέσω της αίτησης με αρ. 3α-617, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εξακρίβωση του εύλογου κόστους των κατασκευαστικών εργασιών που περιλαμβάνονται στην επένδυση της αίτησης με αρ. 3^α-527. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αίτησης, ο αιτητής ζήτησε χρηματοδότηση για την ανέγερση οιοποιητικής μονάδας, το κατασκευαστικό κόστος της οποίας θα ανερχόταν στα €2.686.500 μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ και το οποίο, σύμφωνα με αναλυτική κατάσταση εκτίμησης του κόστους από τον αρχιτέκτονα του έργου, δεν συμπεριελάμβανε τις κατασκευαστικές εργασίες για το sra. Ο ανάδοχος, με επιστολή του ημερ. 28.4.2014, ζήτησε την προσκόμιση, από τον αιτητή δύο τουλάχιστον προσφορών από διαφορετικούς προσφοροδότες οι οποίες θα έπρεπε να συνοδεύονται από πλήρες αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων. Για τον πιο πάνω σκοπό ο αιτητής προσκόμισε στις 21.5.2014 δύο προσφορές αξίας €1.980.000 και €2.260.000, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκε ότι στους ελέγχους που διενήργησε ο ανάδοχος για την εξακρίβωση της επάρκειας των προσφορών που εξασφάλισε ο αιτητής δεν έλαβε υπόψη του τις πιο πάνω προσφορές. Επίσης στο έντυπο της τεχνικής αξιολόγησης που διενεργήθηκε από τον ανάδοχο, στις 23.7.2014, αναφέρεται ότι το επιλέξιμο κόστος για τις κατασκευαστικές εργασίες, το οποίο ανέρχεται στα €2.593.200, αποτελεί το χαμηλότερο ποσό μεταξύ του αιτούμενου ποσού των €2.686.500 και του ποσού που προκύπτει για την επιχορήγηση των επιλέξιμων τετραγωνικών μέτρων καλυμμένου χώρου επί της δαπάνης αναφοράς (2.161 τ.μ. Χ €1.200). Αναφέρεται επίσης ότι ο υπολογισμός του επιλέξιμου κόστους έγινε λαμβάνοντας υπόψη το μέγιστο ποσό της δαπάνης αναφοράς και του εμβαδού του κτιρίου σύμφωνα με στοιχεία της δεδομένης στιγμής και ότι η τελική επικύρωση του επιλέξιμου κόστους γινόταν με την προσκόμιση των εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων και τον υπολογισμό του τελικού εμβαδού του έργου. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, ο ανάδοχος μάς πληροφόρησε ότι η πιο πάνω πρακτική

ακολουθείται στην περίπτωση αιτήματος που αφορά στην ανέγερση οικοδομής για την οποία δεν υπάρχει Πολεοδομική Άδεια αλλά μόνο κατάθεση σχετικής αίτησης στην Πολεοδομική Αρχή. Στην εν λόγω περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη οι υποβληθείσες προσφορές για σκοπούς αξιολόγησης του εύλογου κόστους της δαπάνης, καθότι ενδέχεται τα αρχιτεκτονικά σχέδια να διαφοροποιηθούν κατά την εξέταση της πολεοδομικής αίτησης. Ως εκ τούτου, ως μέγιστο επιλέξιμο κόστος θεωρείται αυτό που περιλήφθηκε στην αίτηση, νοουμένου ότι είναι εντός του ανώτατου ορίου ανά τετραγωνικό μέτρο που καθορίζει το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου και ότι το κόστος επιβεβαιώνεται από εκτίμηση κόστους του αρχιτέκτονα.

Σημειώνεται ότι ο αιτητής δεν ανέθεσε την κατασκευή του οινοποιείου σε κάποια από τις εργοληπτικές εταιρείες από τις οποίες εξασφάλισε σχετικές προσφορές αλλά σε άλλη τρίτη εργοληπτική εταιρεία, έναντι του συνολικού ποσού των €4.409.312.

Σχετικά με το θέμα αυτό επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η πιο πάνω διαδικασία για τον υπολογισμό του επιλέξιμου κόστους για τις κατασκευαστικές εργασίες δεν προνοείται στους όρους εφαρμογής του Μέτρου και δεν παρέχει ικανοποιητικές ασφαλιστικές δικλίδες ελέγχου του εύλογου χαρακτήρα του κόστους.
- (ii) Το επιλέξιμο κόστος προέκυψε από τον υπολογισμό του επιλέξιμου εμβαδού επί του ανώτατου ποσού επιδότησης ανά τετραγωνικό μέτρο καλυμμένου χώρου ήτοι €1.200. Δεν εντοπίστηκαν στοιχεία στον φάκελο της αίτησης για την εξακρίβωση της ορθότητας του επιλέξιμου εμβαδού του έργου. Αναφέρεται επίσης ότι σύμφωνα με σχετική σημείωση του λειτουργού που διενήργησε τον υπολογισμό, το εμβαδό των χώρων sra, οι οποίοι είναι μη επιλέξιμοι για σκοπούς ενίσχυσης, επιβεβαιώθηκε στις 16.7.2014, σε τηλεφωνική επικοινωνία του ιδίου με τον αρχιτέκτονα του έργου. Βάσει των πιο πάνω δεν μπορεί να καταστεί δυνατή η επαλήθευση του επιλέξιμου κόστους των κατασκευαστικών εργασιών (€2.593.200) και κατά συνέπεια του αντίστοιχου ποσού ενίσχυσης που αποφασίστηκε να καταβληθεί στον αιτητή για τον σκοπό αυτό (€1.512.072).
- (iii) Δεδομένου ότι οι δύο προσφορές που προσκόμισε ο αιτητής για τις κατασκευαστικές εργασίες του έργου ήταν χαμηλότερες από το αιτούμενο ποσό και από το επιλέξιμο κόστος που υπολογίστηκε από τον ανάδοχο, ενδέχεται το επιλέξιμο κόστος να μην είναι αντιπροσωπευτικό του εύλογου κόστους και ο ανάδοχος να επιχορήγησε με μεγαλύτερο ποσό στον αιτητή για την κατασκευή του έργου.
- (iv) Στις 15.11.2014 ο αιτητής υπέγραψε σύμβαση με τρίτη εργοληπτική εταιρεία για την κατασκευή του έργου έναντι του συνολικού ποσού των €4.409.312, εκ των οποίων, σύμφωνα με το σχετικό δελτίο ποσοτήτων, ποσό ύψους €3.396.680 αφορά στην κατασκευή του οινοποιείου και ποσό ύψους €1.012.632 στην κατασκευή του sra. Παρατηρήθηκε ότι, σύμφωνα με το εν λόγω δελτίο ποσοτήτων, το κόστος των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων για το sra συμπεριλαμβάνεται στο ποσό των €222.500, που αφορά στο συνολικό κόστος των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του οινοποιείου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι σύμφωνα με το εν λόγω δελτίο ποσοτήτων, για τις επενδύσεις τοίχων και τη δαπεδόστρωση του οινοποιείου επιλέγησαν υλικά (πέτρα, γρανίτης, μάρμαρο, κεραμικά) των οποίων το κόστος ανέρχεται μέχρι και στο διπλάσιο του αρχικού κόστους αντίστοιχων υλικών που υπάρχουν στην αγορά. Βάσει των πιο πάνω

ενισχύεται το ενδεχόμενο το ποσό ενίσχυσης που θα καταβληθεί στον αιτητή να αφορά και σε εργασίες για την κατασκευή του sra αλλά και σε υλικά των οποίων η αξία να είναι μεγαλύτερη του εύλογου κόστους που θα έπρεπε να καταβληθεί για την αγορά τους.

- (v) Από στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη φαίνεται ότι κατά την περίοδο από 1.10.2015 μέχρι 31.5.2017, το πρόσωπο το οποίο κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εργοληπτικής εταιρείας, στην οποία ο αιτητής ανέθεσε την ανέγερση του οινοποιείου, κατείχε επίσης και το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της αιτήτριας εταιρείας, γεγονός που καθιστά τις δύο εταιρείες ως συνδεδεμένες. Τα πιο πάνω στοιχεία επιβεβαιώνονται και στις οικονομικές καταστάσεις της εν λόγω εργοληπτικής εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31.12.2013 οι οποίες υπογράφηκαν στις 4.8.2016 και στις οικονομικές καταστάσεις της αιτήτριας εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31.12.2015. Σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, το εν λόγω πρόσωπο μεταβίβασε στις 31.5.2017 με αναδρομική ισχύ την 1.10.2015, σε άλλο πρόσωπο, το μερίδιο που κατείχε στην εργοληπτική εταιρεία, η οποία ενέργεια, κατά την άποψή μας, δεν διαφοροποιεί τη συμμετοχή του εν λόγω προσώπου στην υπό αναφορά εργοληπτική εταιρεία.

Σχετικά με το θέμα αυτό ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε, με επιστολή του ημερ. 28.2.2019, ότι το γεγονός ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις του οινοποιείου τελικά υλοποιήθηκαν από εταιρεία η οποία ενδεχομένως να έχει σχέση με τους αιτητές δεν είναι απαγορευτικό, αφού δεν υπάρχει πρόνοια στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου που να εξαιρεί τέτοιες περιπτώσεις. Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με την πιο πάνω άποψη του Επιτρόπου, καθότι ο όρος 12(viii) του εγχειριδίου εφαρμογής του Μέτρου διαλαμβάνει ότι «στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, όπου ο αιτητής αναλαμβάνει την υλοποίηση μέρους ή και του συνόλου των κατασκευαστικών έργων, είτε ως φυσικό πρόσωπο είτε μέσω νομικού προσώπου, στο οποίο συμμετέχει και ο ίδιος ως μέτοχος ή ως μέλος της διεύθυνσης/διοίκησης, ως επιλέξιμη δαπάνη θα λογίζεται μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής».

Συναφώς αναφέρεται επίσης ότι ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών μάς πληροφόρησε, με προηγούμενη επιστολή του ημερ. 8.6.2017, ότι στο πλαίσιο της 8^{ης} Προκήρυξης του Μέτρου θα ζητείται η υποβολή από τους αιτητές σχετικής υπεύθυνης δήλωσης για την πρόθεσή τους για υλοποίηση επένδυσης μέσω ιδιοκατασκευής ή από συγγενικές/συνδεδεμένες εταιρείες.

Σύσταση: Σχετικά με το θέμα αυτό έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις:

- Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους των επιλέξιμων δαπανών για κατασκευαστικές εργασίες που εγκρίνονται για χρηματοδότηση μέσω του Μέτρου αυτού θεωρούμε ότι, για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων θα πρέπει να ακολουθούνται οι πρόνοιες των όρων εφαρμογής του Μέτρου, δηλαδή να διενεργείται βάσει και των τριών συστημάτων ελέγχου που αναφέρονται στο άρθρο 30 του Κανονισμού (ΕΕ) 1150/2016.
- Ο υπολογισμός του επιλέξιμου κόστους των δαπανών πρέπει να αιτιολογείται δεόντως και τα σχετικά δικαιολογητικά να καταχωρίζονται στον φάκελο της αίτησης.

- Ο ανάδοχος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι δεν θα καταβληθεί ενίσχυση για το κόστος των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του spa καθώς και για οποιοδήποτε άλλο κόστος αφορά στην κατασκευή και λειτουργία των χώρων spa. Σε περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατός ο επιμερισμός του κόστους, τότε ολόκληρο το κόστος θα πρέπει να θεωρηθεί ως μη επιλέξιμο.

(β) Εξακρίβωση του εύλογου κόστους των μηχανημάτων/εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στην επένδυση της αίτησης με αρ. 3^α-617. Στο πλαίσιο της υπό αναφορά αίτησης ο αιτητής εγκρίθηκε για χορηγία ύψους €141.348 για επενδύσεις κατασκευαστικών εργασιών συνολικού ύψους €353.371 και για χορηγία ύψους €469.922 για επενδύσεις σε εξοπλισμό και μηχανήματα συνολικού ύψους €1.174.805. Σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών που ακολούθησε ο ανάδοχος και για τον τρόπο υπολογισμού του εύλογου κόστους των υπό αναφορά επιλέξιμων δαπανών διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Ο ανάδοχος ενέκρινε τη χρηματοδότηση δαπανών της αιτήτριας εταιρείας για τις οποίες δεν εφαρμόστηκαν οι όροι του Μέτρου για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους των εν λόγω δαπανών, αφού η αιτήτρια εταιρεία είτε δεν παρείχε επαρκής αιτιολόγηση για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν εξασφάλισε προσφορές είτε για περιπτώσεις για τις οποίες ακολούθησε διαδικασία προσφορών, οι προσφορές ήταν ανομοιόμορφες και στις περιπτώσεις αυτές επιλέγηκαν οι πιο ακριβές τιμές.
- Ορισμένες περιπτώσεις δαπανών για τις οποίες επιλέγηκαν οι υψηλότερες προσφορές αφορούν σε επίπλωση, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολυτελείας (π.χ. δερμάτινα καθίσματα και καναπέδες) σε σχέση με τις ανάγκες λειτουργίας ενός οινοποιείου και μίας κάβας. Στους ακόλουθους πίνακες παραθέτουμε στοιχεία από τις προσφορές που προσκόμισε η αιτήτρια εταιρεία τα οποία καταδεικνύουν ότι η επίπλωση του οινοποιείου και της κάβας θα μπορούσε να γίνει με πιο οικονομικό τρόπο:

Προσφορές για επίπλωση οινοποιείου					
Είδος επίπλωσης οινοποιείου	Ποσότητα	Υψηλότερος προσφοροδότης		Χαμηλότερος προσφοροδότης	
		Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο	Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο
		€	€	€	€
<u>Γραφείο Α΄</u>					
Γραφείο διευθυντή	1	2.519	2.519	700	700
Κάθισμα διευθυντή	1	1.190	1.190	285	285
Κάθισμα επισκεπτών διευθυντή	2	720	1.440	-	-
Τραπέζι συνεδριάσεων	1	2.850	2.850	600	600
Κάθισμα συνεδριάσεων	12	1.050	12.600	230	2.760
Τριθέσιος καναπές	2	2.100	4.200	1.200	2.400
<u>Γραφείο Β΄</u>					
Γραφείο διευθυντή	1	1.222	1.222	600	600
Κάθισμα διευθυντή	1	950	950	285	285
Κάθισμα επισκεπτών διευθυντή	2	165	330	-	-
Κάθισμα συνεδριάσεων	4	214	856	77	308
Βιβλιοθήκη	7	3.430	3.430	2.800	2.800

Προσφορές για επίπλωση οινοποιείου					
Είδος επίπλωσης οινοποιείου	Ποσότητα	Υψηλότερος προσφοροδότης		Χαμηλότερος προσφοροδότης	
		Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο	Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο
		€	€	€	€
Χώρος υποδοχής					
Πάγκος υποδοχής	1	3.200	3.200	2.500	2.500
Κάθισμα υποδοχής	1	280	280	185	185
			35.067		13.423

Προσφορές για επίπλωση κάβας					
Είδος επίπλωσης κάβας	Ποσότητα	Υψηλότερος προσφοροδότης		Χαμηλότερος προσφοροδότης	
		Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο	Τιμή ανά τεμάχιο	Σύνολο
			€	€	€
Γραφείο Α΄					
Γραφείο διευθυντή	1	2.519	2.519	700	700
Κάθισμα διευθυντή	1	1.190	1.190	285	285
Τραπέζι συνεδριάσεων	1	2.850	2.850	600	600
Κάθισμα συνεδριάσεων	12	1.050	12.600	230	2.760
Τριθέσιος καναπές	2	2.100	4.200	1.200	2.400
Χώρος πωλήσεων					
Γραφείο	1	765	765	600	600
Κάθισμα	1	280	280	185	185
Χώρος οινογνωσίας					
Κάθισμα	16	180	2.880	86	1.376
			27.284		8.906

(iii) Ο ανάδοχος ενέκρινε τη χρηματοδότηση δαπανών που αφορούσαν στην εγκατάσταση video wall, και άλλων οθονών και τηλεοράσεων στο οινοποιείο και στην κάβα έναντι κόστους €70.210 και €35.730, αντίστοιχα. Εκφράστηκε η άποψη ότι οι υπό αναφορά δαπάνες δεν εξυπηρετούν σκοπούς που σχετίζονται με τις παραγωγικές και διοικητικές διαδικασίες του οινοποιείου και της κάβας και θα έπρεπε να αξιολογηθούν από τον ανάδοχο ως μη επιλέξιμες.

Σύσταση: Σχετικά με το θέμα αυτό επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- Ο ανάδοχος πρέπει για σκοπούς υπολογισμού του εύλογου κόστους των δαπανών να ζητεί την υποβολή από τον αιτητή κατάλληλων και συγκρίσιμων προσφορών.
- Για σκοπούς αποφυγής του ενδεχομένου ο αιτητής να τύχει χρηματοδότησης για αγορά επίπλωσης η οποία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πολυτελείας ή ακόμη αυτή να κριθεί ότι δεν απαιτείται για τις ανάγκες λειτουργίας του οινοποιείου και δεδομένου ότι η επίπλωση του οινοποιείου δεν σχετίζεται άμεσα με τις παραγωγικές διαδικασίες οινοποίησης, έγινε εισήγηση όπως εξεταστεί το

ενδεχόμενο είτε οι δαπάνες για αγορά επίπλωσης να θεωρούνται ως μη επιλέξιμες και να μην χρηματοδοτούνται είτε να καθοριστεί ανώτατο ποσό για τη χρηματοδότησή τους. Σχετικά με το θέμα αυτό έγινε εισήγηση όπως ετοιμαστεί κατάλογος με τον επιλέξιμο ηλεκτρονικό και γραφειακό εξοπλισμό έτσι ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις επιδότησης εξοπλισμού που δεν εξυπηρετούν άμεσες ανάγκες λειτουργίας του οينوποιείου.

6. Εντοπισμός αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης του οينوποιείου.

Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στις 12.7.2018 στο οينوποιείο, μας επιδείχθηκαν, από τον εκπρόσωπο του αιτητή, αρχαιότητες οι οποίες εντοπίστηκαν στον χώρο ανέγερσης του έργου. Η Υπηρεσία μας ενημέρωσε τηλεφωνικώς το Τμήμα Αρχαιοτήτων αμέσως μετά την πιο πάνω διαπίστωση, ώστε αυτό να προβεί, ως το αρμόδιο, στις δέουσες ενέργειες, και του κοινοποίησε την επιστολή ελέγχου ημερ. 16.11.2018 στην οποία γίνεται αναφορά στο θέμα για τις δικές του απόψεις και περαιτέρω ενέργειες.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Αρχαιοτήτων, με επιστολή της ημερ. 4.10.2019, μας πληροφόρησε ότι κατά την επίσκεψη λειτουργού του Τμήματος Αρχαιοτήτων στις 25.7.2018, στο εν λόγω οينوποιείο, διαπιστώθηκε η ύπαρξη αριθμού αρχαιοτήτων, όπως κίονες, κατώφλια και λεκάνες, τα οποία περισυλλέγηκαν κατά τις χωματουργικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν σε κτήματα για τη δημιουργία αμπελώνων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα προώθησε ενέργειες δυνάμει του άρθρου 4(1) του περί Αρχαιοτήτων Νόμου, για τη μεταφορά των εν λόγω ευρημάτων στο Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λεμεσού για καταχώρηση, ενώ παράλληλα, ξεκίνησε τις διαδικασίες για κήρυξη της τοποθεσίας στην οποία εντοπίστηκαν οι εν λόγω αρχαιότητες σε Αρχαίο Μνημείο, για διαφύλαξη των αρχαιοτήτων που βρίσκονται σε αυτή.